2 ՕԳՈՍՏՈՍ 1994. ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 145 (648)

Ազգ

Azg armenian daily

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.
LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX. +357-5-370945
OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS: FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS: BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS: HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS
Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից
ԾԽԱԽՈՏ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՀՈՒՅՔ
ուղիղ հասցեատիրոջը՝ ծովով եւ ինքնաթիռով

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Արկադի Ղուկասյան. ԼՂՀ-ն հասնում է միջպետական հարաբերությունների նոր մակարդակի

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը հասնում է միջպետական հարաբերությունների նոր մակարդակի, որը նրան հնարավորություն է տալիս իր դիրքորոշումն արտահայտել նաեւ ԵԱՀԽ շրջանակներից դուրս: Այդ մասին այսօր այստեղ բրիֆինգում հայտարարեց ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանը, Գերմանիա եւ Ֆրանսիա կատարած իր այցից հետո:

Նրա խոսքերով, արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների եվրոպայի վարչությունների տնօրենների, ինչպես նաեւ ԵԱՀԽ Մինսկի խմբում այդ երկրների ներկայացուցիչների հետ հանդիպումների ընթացքում քննարկվել են բազմաթիվ հարցեր, որոնք վերաբերում են ղարաբաղա-ադրբեջանական հակամարտության գոտում հրադադարի պայմաններին, միջազգային դիտորդների եւ տարանջատիչ ուժերի տեղաբաշխմանը, գրավյալ տարածքներից զորքերի դուրսբերմանը, տրանսպորտային ուղիների ապաշրջափակմանը: Առանձնակի ուշադրություն է դարձվել ԵԱՀԽ-ի եւ Ռուսաստանի խաղաղարար նախաձեռնությունների քննարկմանը:

Անդրադառնալով օրերս ստորագրված հրադադարի եռակողմ համաձայնագրին, Արկադի Ղուկասյանը նշեց, որ իրավաբանորեն ձեւակերպված փաստաթղթի ընդունումը, անկասկած, կարեւոր քայլ է, բայց այն չպետք է գերագնահատել: Նախարարի կարծիքով, հարկավոր են հրադադարի ամրապնդման հետագա քայլեր:

Համենայնդեպս, ստորագրված համաձայնագիրը բարենպաստ հիմք է ստեղծում բոլոր հարցերի կարգավորման եւ քաղաքական որոշումների ընդունման նպատակով բանակցությունների շարունակման համար, ընդգծեց Ղուկասյանը:

Ադրբեջանի լրատվության միջոցները փոխել են տոնը

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Ադրբեջանի պաշտոնական քաղաքականության ներկա ուղղվածությունը ՀՀ հատուկ ծրագրերի ղեկավարության լրատվության բաժնի պետ Ալեքսանդր Գրիգորյանը բնութագրեց որպես «հանրության աստիճանական նախապատրաստություն Ղարաբաղին առնչվող համապարփակ համաձայնագրի հնարավոր կնքմանը»:

Նրա խոսքերով, այդ հանրապետության զանգվածային լրատվության միջոցների երբեմնի խիստ ռազմաշունչ եւ անհաշտ հաղորդումներին ու նյութերին փոխարինել են Ադրբեջանի խաղաղասիրությանը վերաբերող դատողությունները, ըստ որոնց խնդիրը պետք է լուծվի անպայման ԵԱՀԽ շրջանակներում: Միաժամանակ երկյուղներ են արտահայտվում քաղաքական մեծ համաձայնագրի ձեւակման մեջ Ռուսաստանի ակտիվ դերի առնչությամբ: Հատկանշական է, որ Բաքվի զանգվածային լրատվության միջոցները Ռուսաստանի միջնորդության նկատմամբ փորձում են անվստահություն սերմանել նաեւ Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի ունկնդիրների մեջ, ինչը վկայում են ադրբեջանական ռադիոյի հայերեն հաղորդումները:

ՀՀ հատուկ ծրագրերի ղեկավարության աշխատակիցն ափսոսանք հայտնեց, որ Բաքվի քաղաքական մեքենան դարձյալ ոտնձգումներ է անում Հայաստանի պատմության մասին, ղարաբաղա-ադրբեջանական հակամարտությանը տալով «ազատագրական պատերազմի» բնույթ: Այդ գաղափարով տոգորված են նաեւ ռադիոյի ու հեռուստատեսության բազմաթիվ գրական-գեղարվեստական եւ նույնիսկ երաժշտական հաղորդումներ, ասաց Գրիգորյանը:

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

Հայաստանի հիմնը առաջին անգամ հնչեց Թուրքիայում

Արմեն Նազարյանը եւ Տիգրան Մկրտչյանը Եվրոպայի չեմպիոններ

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Հայկական սպորտի ամբողջ պատմության ընթացքում Հայաստանի հիմնը հնչեց Թուրքիայում, եւ բարձրացվեց Հայաստանի Հանրապետության պետական դրոշը: Ընդ որում, այդ արարողությունը կատարվեց երկու անգամ, ի պատիվ մեր երկու չեմպիոնների: Ստամբուլում, հուլիսի 28-31-ը անցկացված ըմբշամարտի Եվրոպայի երիտասարդական առաջնությունում, փայլուն հանդես եկան մեր պատանիները: Հայաստանի հավաքականը տուն է վերադառնում 2 ոսկե եւ 1 արծաթե մեդալներով:

Տես # էջ 7

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

Տիգրան Գրիգորյան. «Կա մի ուժ, որի դեմ ոչ ոք չի կարող խոսել»

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

«Իմ աշխատանքի 2,5 տարվա ընթացքում ես երբեւէ լիցենզիաներ չեմ տվել եւ չէի էլ կարող տալ, որովհետեւ դա իմ պարտականությունների մեջ չէր մտնում», երեկ հայտարարեց առեւտրի նախկին նախարար Տիգրան Գրիգորյանը, որն ուրբաթ օրը ՀՀ նախագահի հրամանագրով ազատվել էր իր զբաղեցրած պաշտոնից: Տիգրան Գրիգորյանը զարմանք հայտնեց, որ ուրբաթ օրը նախագահի խորհրդական Սամվել Գեւորգյանին հանձնած իր ազատման խնդրանքով դիմումը նույն օրն իսկ ստորագրվել է, բայց հրամանագրի մեջ չի նշվել «իր դիմումի համաձայն» արտահայտությունը: Առեւտրի նախկին նախարարը հայտնեց, թե մայիսի 10-ին իր առանձնատանը կազմակերպված կատակերգությունն իրեն վարկաբեկելու նպատակ ուներ: Ընդ որում, նրա պատմելով, «Ամարաս-2» անունով կոոպերատիվի անունից հանդես եկած 2 անձինք, որոնք նախարարի սեղանին 2500 ամերիկյան դոլար էին թողել եւ դուրս եկել, նրան մեղադրելով կաշառակերության մեջ, այժմ

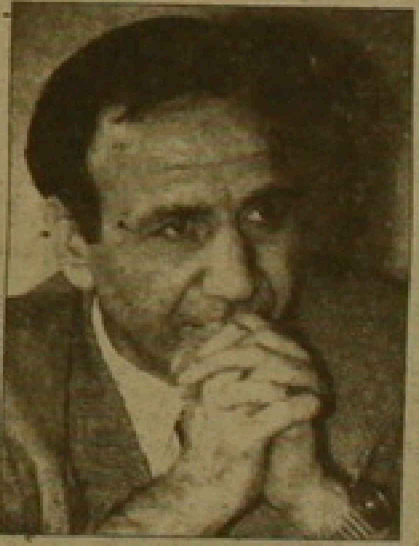

իրենք են ենթարկվելու քրեական պատասխանատվության ՀՀ դատախազության կողմից»:

Տես # էջ 2

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կիպրոսում կալանվեցին ուկրաինական առեւտրանավեր

ՆԻԿՈՍԻԱ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՏԱՍՍ: Լույս կիրակի գիշերը Կիպրոսի Հանրապետության սահմանապահ իշխաններն ուկրաինական երկու բեռնանավ կալանեցին նավագնացության ռեժիմի խախտման համար: Կիպրոսի գլխավոր սահմանապահի վարչության հաղորդագրության համաձայն, մասնավոր առեւտրական կառույցներին պատկանող եւ Ուկրաինայի նավահանգիստներում գրանցված այդ նավերը Կիպրոսի տարածքային ջրեր էին մտել թուրքական դրոշով:

Ներկայումս ուկրաինական նավերը գտնվում են Լառնակա քաղաքի նավահանգստում: Բացառված չէ, որ նավատերերը դատի տրվեն:

MMM-ի նոր բաժնետոմսեր

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՏԱՍՍ: Այսօր MMM բաժնետիրական ընկերության առուվաճառքի մոսկովյան բոլոր կետերը գործում են սովորական ռեժիմով: Բաժնետոմսերը գնվում են 1130, վաճառվում 1195 ռուբլով: Այդ մասին MMM-ի ներկայացուցիչը հայտարարեց երեկ, ընկերության կենտրոնական գրասենյակի մոտ հավաքված բաժնետերերին: Նոր բաժնետոմսերը հներից տարբերվում են վերին աջ անկյունի լուսացոլքի կնիքով: Մեկ անձին վաճառում էին 1125 ռուբլով մինչեւ 100 բաժնետոմս: Բազմահազարանոց հերթի սկզբնամասում տեղն արժեր 50 հազար ռուբլի: Նույն տեղում գոյացած «սեւ շուկայում» հնարավոր էր նոր բաժնետոմսեր գնել նաեւ առանց հերթի. կեսօրին դրանք արժեին 6-7 հազար ռուբլի, երեկոյան 3-5 հազար:

ԲՈՍՆԻԱ

Միլոշեւիչը սերբերին կոչ արեց ընդունել ծրագիրը

ԲԵԼԳՐԱԴ, 31 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Դժվար է նույնիսկ պատկերացնել, թե ամբողջ սերբ ժողովրդի եւ նրա պատմական շահերի համար որքան ողբերգական կլինեին պատերազմի շարունակումը եւ պատժամիջոցների խստացումը. այդ ամենը երկիրը հետ կբերեր մի քանի տասնամյակ», ասվում է այսօր Բելգրադի «Պոլիտիկա» թերթում հրապարակված Սերբիայի նախագահ Սլոբոդան Միլոշեւիչի հայտարարության մեջ: Ուստի նա ինչպես Սերբիայի Հանրապետության, Կրաինայի, այնպես էլ Հարավսլավիայի Միութենական Հանրապետության բոլոր սերբերին կոչ է անում ընդունել համաշխարհային ընկերակցության խաղաղասիրական առաջարկությունները:

Մանրամասն շարադրելով իր տեսակետը Ժնեւի հաշտության ծրագրի մասին, սերբ ղեկավարն ընդգծում է, որ այդ փաստաթուղթը պարունակում է որոշ դրույթներ, որոնցից Սերբիայի քաղաքացիները կարող են դժգոհ լինել: Բայց այն առաջարկությունը, որ նախկին Բոսնիայի տարածքի կեսը տրվի Սերբիայի Հանրապետությանը, կեսն էլ Մահմեդական-խորվաթական դաշնությանը, Միլոշեւիչի կարծիքով չի կարելի անարդարական համարել:

Սլոբոդան Միլոշեւիչը Ժնեւում հնգյակի արտգործնախարարների պատրաստած նախագծի հիման վրա մոտ օրերս ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի ընդունելիք որոշումը ճակատագրական է համարում ոչ միայն սերբերի, այլեւ Դրինայից արեւմուտք ապրող բոլոր մարդկանց համար:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռազմական օգնություն Թուրքիային եւ Հունաստանին

ԱԹԵՆՔ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Հունաստանի ձայն» ռադիոկայանի հուլիսի 31-ի հաղորդման համաձայն, ԱՄՆ Կոնգրեսը հավանություն է տվել 1995 թ. Հունաստանին եւ Թուրքիային 7:10 հարաբերակցությամբ ռազմական օգնության հատկացմանը, սակայն իրավարար հանձնաժողովը որոշել է պահել երկու երկրների 1995 թ. ռազմական վարկերի 10 տոկոսը, մինչեւ պարզվի, թե ինչպես են կատարվում առաջադրված որոշ պայմանները:

Օսիայի խնդրի հանձնախումբն սկսեց աշխատանքը

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այսօր աշխատանքն սկսեց Հրվ. Օսիայի հակամարտության կարգավորման խառը հանձնախումբը: Փորձագետները գտնում են, որ ներկայումս ստեղծվում են վրաց-օսական հակամարտության կարգավորման նոր հնարավորություններ: Դա կապվում է այն բանի հետ, որ Հրվ. Օսիայում իշխանության գլուխ են անցել նոր ղեկավարներ, որոնք պատրաստ են կառուցողական երկխոսության:

ԱՇԽԱՐՀ

Հաիթիի դեմ ամերիկյան ներխուժո՞ւմ

ՆՅՈՒ-ՅՈՐՔ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ, BBC: Փաստորեն, ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը երեկ ճանապարհ բացեց Հաիթիի դեմ ամերիկյան հնարավոր ներխուժման առաջ: ՄԱԿ-ի այդ մարմինն արտոնեց ուժի գործադրումը Հաիթիի զինվորական իշխանության դեմ եւ արտաքսված նախագահ Ժան Բերտրան Արիստիդի վերահաստատումն իր պաշտոնում: Անվտանգության խորհուրդը, առանց նախանշելու որեւէ ժամանակացույց, անդամ երկրներին կոչ է անում միացյալ հրամանատարության տակ բազմազգ ուժ կազմելու, միաժամանակ հանձնարարելով ՄԱԿ-ի 6000 զորքով Հաիթիում խաղաղապահ դեր ստանձնելու ներխուժումից հետո:

Լատինաամերիկյան բազմաթիվ պետություններ մտավախություն արտահայտեցին, թե վերոհիշյալ որոշումը կարող է վտանգավոր նախադեպ լինել տարածաշրջանում ամերիկյան հետագա միջամտություններին միջազգային հավանություն տալու գործում:

Հաիթիի զինվորական իշխանությունները բողոքեցին որոշման դեմ եւ «ներխուժողներին հակահարված տալու» վճռականություն արտահայտեցին:

«Վելթ». Արեւմուտքը կեղծավոր խաղ է խաղում

ԲՈՆՆ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նախկին Հարավսլավիային սպառազինությունների մատակարարման ՄԱԿ-ի արգելքի վերահսկումը փաստորեն չի գործում եւ «կեղծավոր խաղ է», քանի որ Արեւմուտքը, հատկապես Վաշինգտոնը, շահագրգռված է, որ կանոնավորապես ավելի ու ավելի շատ զենք հայտնվի խորվաթների ու մահմեդականների ձեռքում, այսօր գրում է գերմանական «Վելթ» թերթը: Այդպիսով, արեւմտյան երկրներն ըստ երեւույթին ձգտում են փոխհատուցել սերբերի ռազմական գերազանցությունը, իսկ զենքի մատակարարությունը համարվում է պաշտոնական քաղաքականության այլընտրանք:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը Ազգային հերոս

Հուլիսի 28-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հրամանագիր է ստորագրել, որի համաձայն ազգային եւ

հոգեւոր արժեքների պահպանության եւ զարգացման գործում դրսեւորած անձնուրաց նվիրումի եւ մատուցած բացառիկ ծառայությունների համար Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Նորին Սուրբ Օծություն Տեր-Տեր Վազգեն Առաջինին շնորհվել է «Հայաստանի ազգային հերոս» ՀՀ բարձրագույն կոչում՝ հանձնելով Հայրենիքի շքանշան: Տեղեկությունը ստացվել է ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունից:

Իր հերթին, Արմենպրեսը հաղորդել է, թե հուլիսի 29-ին հանրապետության նախագահը, փոխնախագահը, խորհրդարանի նախագահն ու վարչապետը այցելել են Ամենայն հայոց հայրապետին՝ հանձնելու «Հայաստանի ազգային հերոսի» կոչման հրամանագիրը, ինչպես նաեւ ՀՀ քաղաքացիական եւ դիվանագիտական անձնագրեր, որոնք, ինչպես նաեւ բարձրագույն պետական պարգեւը առաջինը շնորհվում են Վեհափառ հայրապետին:

Մեր կողմից շնորհավորում ենք Վեհափառին, ինչպես նաեւ պարգեւներն ու անձնագրերը շնորհողներին, միայն ափսոսանք հայտնում, որ այսպիսի առիթով էլ նախագահի լրատվական ծառայությունը հանդես բերեց միակուսակցական մոտեցում, մեր եւ ուրիշ շատ թերթերի զրկելով միջոցառումը լուսաբանելու առիթից:

Հուլիսի 30-ին ՀՀ փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանի գլխավորությամբ տեղի ունեցավ Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակի նախապատրաստման աշխատանքները կազմակերպող պետական հանձնաժողովի նիստ: Նիստում լսվեցին ենթակառուցվածքային համակարգի պահովման, մշակութային միջոցառումների, գիտահրատարակչական եւ ընդհանուր ճանաչողական եւ քարոզչական աշխատանքի ենթահանձնաժողովների հաշվետվությունները կատարված աշխատանքների մասին, ներկայացվեցին ծրագրեր ու արված առաջարկությունները: ՆՏ

Սկիզբը էջ 1

Իր հրաժարականի դիմումում Տիգրան Գրիգորյանը մասնավորապես նշել է, թե այդ չարաբաստիկ սաղրանքը կազմակերպվել է ներքին գործերի նախարարի նախաձեռնությամբ, ինչը նույն օրը ցուցադրվեց հայկական եւ ռուսական հեռուստատեսությամբ, հաղորդվեց օտարերկրյա գործակալություններով:

«Հատուկ մեկուսարանում երկրորդ օրը կատարված առերեսման ժամանակ պարզ դարձավ, որ այդ երկու քաղաքացիները ոչ մի կապ չունեն «Ամարաս-2» կոոպերատիվի հետ, դեռ ավելին, չգիտեին կոոպերատիվի գտնվելու վայրը: Այնուհետեւ պարզ դարձավ, որ այդ կոոպերատիվը լուծարվել է 1990 թվականին: Թե ինչպես է կոոպերատիվի կնիքը հայտնվել ՆԳՆ-ում եւ ինչ նպատակ է հետապնդել այդ սադրանքը, պարզ կդառնա քննության ավարտից հետո: Սակայն ինձ համար արդեն իսկ պարզ է, որ այն կապված է ՆԳ նախարարի հեռուստաելույթի հանրահայտ մեկնաբանությունների հետ: Իմ խորին համոզմամբ, ՀՀ նախագահը կամ վարչապետը պետք է իրենց գնահատականը տային կատարվածին: Սակայն անցել է շուրջ երեք ամիս, բայց ոչ մի պաշտոնական հայտարարություն չի եղել:

Մտացածին խաբարվել է իմ հեղինակությունը, առանց որի հնարավոր չէ շարունակել իմ աշխատանքը, այս հասկածը ընթերցվեց նախագահին ուղարկված դիմումից:

Տիգրան Գրիգորյանը իր հատուկ դումը բացատրեց այն հանգամանքով, թե սպասում էր, որ հանրապետության ղեկավարությունն ինչ-որ կերպ կարձագանքի, մանավանդ, որ նախագահի մամուլի քարտուղարը հայտարարել էր, թե առեւտրի նախարարի գործը նախագահի անմիջական հսկողության տակ է: Բայց ներգաված առեւտրի նախարարը, որն անցած 2,5 ամիսների ընթացքում ոչ կառավարության նախագահության նիստերին էր գնացել, ոչ նախագահի աշխատակազմ, ներքին գործերի նախարարի հեռուստաելույթից հետո հասկացավ, որ ոչ միայն իր հարցն էր դրված, այլ ավելին կառավարության ու ՀՀՇ-ի: «Ես զգացի, որ կա մի ուժ, որի դեմ ոչ-ոք չի կարողանում խոսել», ասաց նա:

«Դրա համար էլ ներացած կեցվածքս փոխեցի, հասկանալով, որ շատերի ձեռքում այդ լծակն էլ չկար», շարունակեց նա:

Իր դիմումի ուղարկումը նա կապեց նաեւ Ուկրաինայի եւ Թուրքմենիայի հետ կապված մի շարք գործարքների հետ, նշելով, թե եթե ինքը այն պահին դուրս գար, ապա շատ պայմանագրեր ուղղակի ձախողման կենթարկվեին: Մեր այն հարցին, թե այնուամենայնիվ ու՞մ մարդն է եղել ինքը կառավարությունում, Տիգրան Գրիգորյանն ասաց. «Ոչ մեկի մարդը չեմ եղել», թեեւ իր իսկ խոսքում նշեց, որ իր դեմ ուղղված այդ դեպքը, թերեւս կապ ունի Համբարձում Գալստյանի, Գեւորգ Վարդանյանի եւ Աշոտ Մանուչարյանի հետ, որոնց հետ ինքը լավ կապերի մեջ է: Երբ Համբարձում Գալստյանը իր առեւտրի վարչության պետին հանելուց ու վերականգնելուց հետո նրան երաշխավորել էր նախարարի պաշտոնում, ապա Աշոտ Մանուչարյանի հետ կապը բարեկամական բնույթ ունի, քանի որ իր եղբայրը Մանուչարյանի քավորն է: Ամեն դեպքում, նախկին նախարարը իր իսկ խոսքերով դեռեւս ոչ մի հիմք չունի պնդելու, որ Վանո Սիրադեղյանն է մեղավորը, որտեղ նրան դասի տա, բայց նաեւ պետք է այդ ուղղությամբ զբաղվի, որոշակի հետքում պահանջելով նաեւ հայկական հեռուստատեսությունից եւ «Վեստի» ծրագրից:

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

Տիգրան Գրիգորյան. «Կա մի ուժ, որի դեմ ոչ ոք չի կարող խոսել»

Տիգրան Գրիգորյանը որեւէ միտք չունի նաեւ քաղաքական գործունեությամբ զբաղվելու, քանզի նա միշտ այն կարծիքին է եղել, թե ամենամեծ քաղաքականությունը առեւտուրն է:

Հանրապետության նախագահին շարունակում է հարգել, համարելով նրան պետության խորհրդանիշը, մնալով այն կարծիքին, թե լուս երեւույթին, նախագահի շրջապատն է նրան թյուրիմացության մեջ գցել: Համարելով, որ ինքը պատահական մարդ էր այդ կառավարության կազմում, նախկին նախարարը լրագրողներին հայտնեց, թե Համբարձում Գալստյանի ներկայացրած թեկնածուներից մեկն էլ վերջերս հրաժարական տված քննության եւ շրջակա միջավայրի պահպանության նախարար Կարինե Դանիելյանն էր:

ՌՈՒՍ ՀԱՄԱՅՆՔ

«Ինքնագլուխ հովիվները» չարաշահում են Ռուս ուղղափառ եկեղեցու անունը

Հուլիսի 31-ին Հայաստանում Ռուսական ուղղափառ եկեղեցու ծխական համայնքների ավագ քահանա Վլադիմիր Գլազգալովը հանդես է եկել «ինքնագլուխ հովիվների» մասին հայտարարությամբ: «Ցավով պետք է հայտնեմ, ասված է հայտարարության մեջ, որ Հայաստանի Հանրապետությունում առաջ են եկել անիրավորեն իրենց ուղղափառ անվանող «ընկերություններ» ու «համայնքներ», որոնք թիկունք ապավինելով Ռուսական ուղղափառ եկեղեցու անունով՝ զբաղված են դրամական եւ մթերային նվիրատվություններ հավաքելով: Այս «ինքնագլուխ հովիվների» գործունեությունը սահմանված չէ եկեղեցու կանոններով եւ ոչ մի կապ չունի Ռուսական ուղղափառ եկեղեցու հետ: Եկեղեցական կանոններով Հայաստանում գրանցված է 4 ուղղափառ ծխական համայնք. առաջինը՝ ս. Աստվածածին վանքին կից (Քանաքեռ, Երեւան), երկրորդը՝ Աստվածածնի ծննդյան վանքին կից (Վանաձոր), երրորդը՝ Սուրբ նահատակներ Կիրիկի եւ Հուղիտայի վանքին կից (գ. Դիմիտրով), չորրորդը՝ Սուրբ նահատակ Գեորգիի վանքին կից (գ. Հանքավան), որոնք մտնում են Կրասնոդարի եւ Նովոռոսիյսկի թեմերի կազմի մեջ: Պաշտոնական նպատակները եւ նորահայտ «համայնքների» մտադրությունները անհայտ են»: Հայտարարության մեջ ասվում է նաեւ, որ Ռուսական ուղղափառ եկեղեցին պատասխանատու չէ որոշակի նպատակներ հետապնդող այս «համայնքների» գործունեության համար: ՆՏ

ՇՈՒԿԱ

Սպառողական հիմնական ապրանքների շուկայական գները Երեւանում եւ ԱՊՀ մի քանի մայրաքաղաքներում 20.07.94թ. դրությամբ (ռուսաստանյան ռուբլով)

	Երեւան	Թբիլիսի	Բաքու	Մոսկվա
Հաց	370	-	-	700
Սակարոն	800	600	-	-
Տավարի միս	4500	4000	3800	4500
Պանիր	4150	3200	8000	4200
Կենդանական յուղ	5750	4800	4400	4500
Բուսական յուղ	3050	2000	-	2100
Շաքար	1350	1150	-	1200
Ձու (10 հատ)	1100	1300	1000	800
Կարտոֆիլ	450	550	400	-
Խնձոր	700	800	-	2500
Լոլիկ	400	750	300	3500
Սոխ	400	700	700	-
Օղի (0,5 լ)	1800	1800	-	2600
Ծխախոտ (տեղ. 1 տ.)	320	370	-	400
Բենզին (1 լ)	1150	900	-	350
Օճառ (ձեռքի, 1 հ.)	640	-	-	-

ՆՏ

ԱՀԱԶԱՆԳ

Երիտասարդության պալատը տուժել է ցրտից ու հրդեհից

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՄՆԱՐՔ: Մասնակի ավերման սպառնալիքի տակ է հայտնվել Երեւանի «այցետոմսը»՝ Երիտասարդության պալատը: Մի քանի կետերում ճեղքավորված հսկա երկաթբետոնե սանիքը կարող է փլվել՝ իր տակ թաղելով ներքևի հարկերը:

Այս եզրակացությանը հանգեց հուշիկին օբյեկտի վիճակը հետազոտած ՀՀ ճարտարապետության, քաղաքաշինության պետվարչության հանձնախումբը:

Հանձնախմբի կարծիքով, 15 տարի առաջ կառուցված շենքի ներկա վիճակի պատճառը ջեռուցման ցանցային չհաշվարկված բեռնվածություններն են, որոնք վերջին հաշվով էներգետիկ ճգնաժամի հետեւանքն են: Չէ՞ որ օբյեկտը փաստորեն չի ջեռուցվել երկու ձմեռ: Իսկ նախագծի հեղինակներից մեկի կարծիքով, վճռական դեր է խաղացել հուշիկին այստեղ մոլեգնած հրդեհը: Հրդեհի տարը, ապա այն հանգցրած ջրի հոսանքները լրջորեն ճեղքավորել են երկաթբետոնը:

Շենքի նորոգման համար անհրաժեշտ էլեկտրացումը կանդրադառնա հիմնականում 21 հարկանի հյուրանոցում ապաստանած գաղթականների վրա:

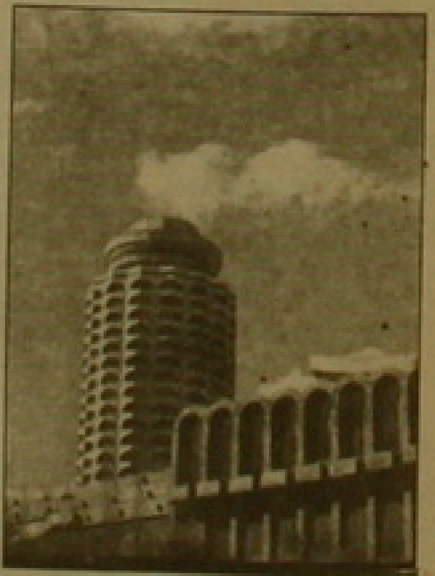

Ըստ նախնական գնահատումների շենքի անրացումը կարժենա 6–8 միլիոն դրամ: Ֆինանսավորումը պետք է ստանձնի պետությունը, քանի որ մշակույթի նախարարությունը նման միջոցներ չունի:

■ *Ամերիկայի հայկական համագումարի նախագծի շրջանակներում Հայաստանի եւ Սփյուռքի մի շարք ուսանողներ Վաշինգտոնում աշխատանքում են անցնում իշխանության կառույցներում, ամերիկացի կոնգրեսականների ու սենատորների գրասենյակներում: Քաղաքական արժեքավոր փորձի ձեռքբերումից բացի, հայ ուսանողները օգտագործում են իրենց ազգի եւ հայրենիքի խնդիրները ամերիկացի հաղորդակիցներին հասցնելու հնարավորությունը: Ուսանողով խոսակցի կոնգրեսական Ջոզեֆ Քեննեդին ասում է. «Ես կերազեի, որ իմ ուսանողները գործեին նույն ոգով, ինչ հայերը»: Անցյալ տարվա ամառը Հայաստան այցելած սենատոր Մակքեյնն ուսանողներին ասաց. «Սովորաբար հանդես եմ գալիս մյուս երկրներին ԱՄՆ-ի ֆինանսական օգնության դեմ, բայց Հայաստանի դեպքում ես լիովին պաշտպանում եմ այդ օգնությունը»:* ՍՆԱՐՔ

ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ

Բարեգործություն՝ կոնկրետ ու իրական

Պատմության սկիզբը նման է արեւելյան հեքիաթի: Հայ Առաքելական եկեղեցու Արարատյան թեմի առաջնորդ Գարեգին Սրբազանը որոշում է իր ծննդյան օրը նշել բարեգործությամբ. մեկնում է Աշտարակի շրջանի Կարբի գյուղ եւ օգնություն բաժանում կարիքավոր ընտանիքներին: Պատահաբար մտնում է Մաղդյանների տուն, տեսնում ընտանիքի ծանր վիճակը (միակ սենյակի անկյունում պառկած էր ընտանիքի հիվանդ հայրը: Իսկ մոր շուրջը կուչ էին եկել յոթ երեխաները) եւ որոշում օգնել ընտանիքին՝ ավարտելով նրանց կիսակառույց տան շինարարությունը: Ներկայումս շինարարությունը գրեթե ավարտված է: Այն իրականացնում են Արարատյան թեմի Հայ եկեղեցու երիտասարդաց միության Երեւանի եւ Էջմիածնի մասնաճյուղերը, ինչպես նաեւ Հյուսիսային Ամերիկայի Արեւելյան թեմի երիտասարդաց միության երեք անդամներ:

Ի դեպ, այդ կազմակերպությունների միջեւ կապերը ստեղծվել են դեռեւս մի քանի տարի առաջ եւ հիմնականում մշակութային ու կրթական բնույթ են կրել. իսկ ներկա ձեռնարկումը նպատակ ունի նաեւ երիտասարդներին ներգրավել բարեգործության մեջ՝ առավելագույնս նրանց օգնել մերձավորին: Ենթադրվում է, որ առաջիկայում նման օգնությունները ավելի կընդլայնվեն, եւ եկող տարի նախատեսվում է կարիքավոր ընտանիքների համար կառուցել արդեն ոչ թե մեկ, այլ մի քանի տներ: Հիշեցնենք, որ Արարատյան թեմն ընդհանրապես հայտնի է իր բարեգործական ձեռնարկումներով, մասնավորապես Երեւանում հովանավորում է մի քանի մշակութային օջախներ, ունի բարեգործական ճաշարաններ եւ այլն: Իսկ Էջմիածնի բարեգործական ճաշարանում, օրինակ, Հայ եկեղեցու երիտասարդաց միությունն օգնում է անկողնային հիվանդներին՝ սնունդը տանելով նրանց տները: Մի խոսքով, կարիքավոր մի ընտանիք ազատվեց ամենածանր հոգսից: Գուցե կաթիլ է ծովում, բայց կարելի է հուսալ, որ դա ընդամենը սկիզբն է: Ա. Բ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կարագի եւ բրնձի կտրոններ

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ինչպես հայտնեց Երեւանի առեւտրի վարչության պետ Ս. Փափազյանը, օգոստոս ամսին եւս բնակչությանը կբաժանվեն կարագի եւ բրնձի կտրոններ: Աստացվելիք մթերքների արժեքները եւ յուրաքանչյուր անձին հասանելիք մասնաբաժինը մնացել են նույնը, ինչպես նախորդ ամսին, այսինքն՝ մեկ անձին տրվող 250 գ կարագն արժի 50 դրամ (1 կգ՝ 200 դրամ), իսկ 1 անձին տրվող կես կիլոգրամ բրինձն արժի 17 դրամ 50 լումա, 1 կգ՝ 35 դրամ):

Երախտագիր ՀՀ հովանավորից

ԹԲԻԼԻՍԻ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԼՈՅՍԻՆ ՏԱԳՐԱՆ: Վրաստանի պետանվտանգության ծառայության նախագահ Ի. Գիորգաձեն ստացավ Վրաստանում Հայաստանի ժամանակավոր հավատարմատար խայտերյանի երախտագիրը, որով շնորհակալություն է հայտնվում այն փաստի առթիվ, որ Վրաստանի անվտանգության ծառայության աշխատակիցներն ազատ են արձակել ս.թ. հուլիսի 6-ին սահմանամերձ Կարմիր-Կամուրջ վայրում Ադրբեջանի զինվորականների բռնած երկու հայերին:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱՄԼԷՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՄԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ ստանձնեց ՊՕՂԵԼ ՊԱԼԱՔԵԱՆԸ
Apple Macintosh
համակարգչային սարքաւորումը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱՌԶ

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Թիրախը խաղաղության մեծ համաձայնագիրն է

Ընդդիմությունը ԼՂՀ ներկայացուցչի ստորագրությունը համարում է այդ պետության ճանաչում

Ադրբեջանի «Անա վաթան» կուսակցությունը հայտարարություն է տարածել, որն առնչվում է ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ներկա փուլին, հայտարարության մեջ արձանագրվում է, որ միայն ընդդիմության բողոքի դրսևորումներից հետո իշխանությունները գնացին այն տարբերակին, որով հակամարտության կարգավորման մեջ ներգրավվում են տարբեր պետություններ: Միաժամանակ կուսակցությունը շարադրել է իր դիրքորոշումը խաղաղության մեծ համաձայնագրի նկատմամբ, որը հետևյալն է. «Խաղաղապահ զորքը պետք է համալրվի ոչ թե մեկ պետության, այլ ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի անդամ պետությունների զինվորներով, իսկ ուժերը պետք է ղեկավարի որևէ ազդեցիկ միջազգային կազմակերպություն, պետք է կատարվեն հակամարտությանն առնչվող ՄԱԿ-ի ԱԽ որոշումները:

Հայտնում ենք նաև, որ Մինսկի խմբում ԱՄՆ-ի նախկին ներկայացուցիչ Մարեսկայի առաջարկած նախագիծը մի շարք դրական միտումներով հանդերձ ընդհանուր առմամբ չի համապատասխանում Ադրբեջանի շահերին և միջազգային չափանիշներին, և մենք դա չենք համարում ԱՄՆ-ի պաշտոնական դիրքորոշումը: Սակայն հաշվի առնելով, որ Մարեսկայի պես փաստաբան գործիչը կարող է ազդեցություն ունենալ հակամարտության կարգավորման վրա, մենք բաց ենք հայտնում նրա առաջարկած ծրագրի հանդեպ»:

Կուսակցությունը միաժամանակ նշում է, թե նման ծրագրերի հայտնվելը բացատրվում է այն իրողությամբ, որ «Հայաստանը տակավին չի ճանաչվել որպես զավթիչ»:

Հայտարարության վերջում եզրակացություն է արվում, որ Ադրբեջանի համար անընդունելի ծրագրերի առկայությունը արդյունք է 1993 թվի խառնակության և դրա համար ողջ պատասխանատվությունը կրում են ներկայիս իշխանությունները:

Օրերս Ադրբեջանի, Հայաստանի և Լեռնային Ղարաբաղի միջև ձեռք բերված համաձայնությունը պետք է օգտագործել Ադրբեջանի ազգային բանակի ամրապնդման և մարտունակության բարձրացման համար: Ադրբեջանում այս կարծիքին են փաստորեն բոլոր ընդդիմադիր կուսակցությունների ղեկավարները:

Այսպես, Սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության նախագահ Արազ Ալիզադեն համոզված է, որ բանակցությունների ընթացքում ոչ ոք լրջորեն հաշվի չի նստի այն պետության հետ, որը չունի ուժեղ բանակ: Այդ երկրին կպարտադրեն ամեն տեսակ պայմաններ, հայտարարեց նա լրագրողներին: «Երբ վաղը ռազմական գործողությունները վերսկսվեն, Ադրբեջանը կհայտնվի շատ ծանր վիճակում», ընդգծեց նա:

Ինչպես հայտնի դարձավ Բաքվի հավաստի աղբյուրներից, Ադրբեջանի զինվորական հրամանատարությունը դարձյալ դիմում է վարձկանների ծառայություններին: Հաղորդվում է, որ ներկայումս Ադրբեջանի բանակի շարքերում կա շուրջ 4000 օտարերկրացի, այդ թվում մոտ 2000 աֆղան մոջահեդ, ինչպես նաև Թուրքիայի, Հյուսիսային Կովկասի, Միջին Ասիայի և Իրանի ներկայացուցիչներ:

Հայաստանի և Լեռնային Ղարաբաղի հետ ստորագրելով զինադադարի համաձայնագիրը, Ադրբեջանն ասես շարունակում է նույնպես ղարաբաղցի հայերին լիիրավ անկախ կողմ ճանաչելու, հայտարարեց Ադրբեջանի ազգային անկախության կուսակցության փոխնախագահ Նազիմ Իմանովը: Նրա կարծիքով, ստորագրելով Վլադիմիր Կազիմիրովի առաջարկած փաստաթուղթը և հավանություն տալով նրա պատրաստած խաղաղական մեծ համաձայնագրին, Ադրբեջանը հարցի լուծումը թողել է բացառապես Ռուսաստանին:

Համաձայն տեղեկության, ԼՂՀ ներկայացուցչի ստորագրությունը մտահոգում է նաև Ադրբեջանի խորհրդարանի նախկին նախագահ և Մուսավաթ կուսակցության նախագահ Իսա Ղամբարին: Նրան լրջորեն անհանգստացնում է նաև խաղաղական մեծ համաձայնագրի ընդունման նախապատրաստման փաստը: Իսա Ղամբարը մասնավորապես գտնում է, որ ներկա իրավիճակում հաշվի առնելով հանրապետության ղեկավարության տրամադրությունները և աշխարհում Ադրբեջանի մասին ստեղծված պատկերացումը, այդ համաձայնագրից անհնար է դրական բան ակնկալել: Նա լուրջ կասկածներ հայտնեց, թե Ադրբեջանի ղեկավարությունը կկարողանա զինադադարն արդյունավետ օգտագործել երկրի պաշտպանունակությունն ամրապնդելու և իսկական բանակի ստեղծումն արագացնելու համար:

ՍՆԱՐՔ, ՓԱՍՏ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Կառավարությունը չի փոխհատուցի MMM-ի վնասները

«Պետության աչքի առջև կողոպտվեց ժողովրդի մի մասը»

ՌԴ կառավարությունը չի պատրաստվում փոխհատուցել MMM ընկերության բաժնետերերի վնասները, քանզի ակնհայտ պետք է լինի այդ նպատակով վերցնել հիշյալ ընկերության բաժնետեր հանդիսացող քաղաքացիների մուծած հարկերի մի մասը: Այդպիսի հայտարարություն է արել Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը Պետրոզավոդսկի օդանավակայանում: Նա միաժամանակ նշել է, որ կառավարությունը չի պատրաստվում կասեցնող որևէ գործունեություն ձեռնարկել MMM-ի նկատմամբ, այլ պահանջելու է լիովին պահպանել գործող ֆինանսական և հարկային օրենսդրության թելադրած պայմանները: Վարչապետը նշել է, որ այսօր ընկերության ղեկավարները ոչ մի փորձ չեն ձեռնարկել կառավարության հետ համատեղ ելքեր մշակելու ստեղծված իրավիճակից:

Չի բացառվում, որ Պետդումայի արտահերթ նիստ կհրավիրի [illegible], արժեթղթերի թողարկման և բաժնետիրական ընկերությունների մասին օրենք ընդունելու համար:

«MMM բաժնետիրական ընկերության հետ կապված դեպքերի գլխավոր պատճառն այն է, որ գովազդի նկատմամբ օրենսդրական պահանջներ չկան», ասաց Ռուսաստանի նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հանձնաժողովի նախագահ Սերգեյ Կովալյովը: Նա գտնում է, որ քաղաքացիների իրավունքների խախտումների համար մեղավոր են ոչ միայն MMM-ը և գործադիր իշխանության մարմինները, այլև օրենսդիր իշխանությունը:

MMM-ի առնչությամբ կառավարության դիրքորոշումը խստիվ քննադատեց Ձեռնարկությունների ղեկավարների միջազգային ընկերակցության նախագահ Մարկ Մասարսկին: «Պետության վերահսկիչ մարմինների աչքի առջև կողոպտվեց ժողովրդի այն մասը, որը հավատացել էր MMM-ին: Իսկ պետությունը դեռ մասնակցում է կողոպուտին, հարկ հավաքում այդպիսի գործառնություններից և վրդովվում լոկ այն բանից, որ հարկը պակաս է վճարվում», հայտարարեց նա այսօր Ռուսաստանի նախագահին առընթեր հանրային պալատի նիստում, որտեղ քննարկվում են երկրում մարդու իրավունքների պահպանման խնդիրները:

■ ***Լատվիայի կառավարությունը պարգև խոստացավ փախստականներին գտնողներին:*** *Լատվիայի կառավարությունն այսօր արտակարգ նիստում լրացուցիչ միջոցառումներ հաստատեց Ելգավայի ընդհանուր ռեժիմի գաղութից հուլիսի 28-ին 89 կալանավորների փախուստի առնչությամբ: Ոստիկանության, աշխարհազորի և սահմանապահների արտակարգ միջոցառումները մինչև օրս էական արդյունք չեն տվել. բռնվել է միայն 24 փախստական: Կառավարության որոշման համաձայն, ամեն ոք, ով կօգնի փախստականներին բռնելու, կստանա 500 լատ (մոտ 1000 դոլար): Շարունակվում է կալանավորների զանգվածային փախուստի պատճառների հետաքննությունը: Լատվիայի ներքին գործերի նախարար Գիրտս Քրիստովսկիսը չի բացառում հենց բանտի աշխատողների մասնակցությունը փախուստին:*

ԵՏ

ՊԱՏԱՀԱՐ

Ուղևորուհու մարմնում հայելի

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 29 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ-ՏԱՍՍ: Սանկտ Պետերբուրգի միջազգային օդանավակայանում մաքսավորների զգոնությունն այնքան մեծ է, որ նրանցից մեկին նույնիսկ հաջողվեց հայտնաբերել մի ուղևորուհու մարմնում վիրաբույժի թողած փոքր հայելին: Պետերբուրգ ժամանած հյուրը՝ Անաստասիան, հենց որ փորձում էր անցնել մետաղի դետեկտորի միջով, այն մեծ տագնապի ազդանշան էր տալիս: «Պատահաբար որևէ առարկա, ասենք մեխ, կուլ չե՞ք տվել», հետաքրքրվեց մաքսատան աշխատողը և իրավացի դուրս եկավ: Ուղևորուհու որովայնը ռենտգենաբանական սարքի էկրանին բժիշկները հստակորեն նկատեցին օտար մարմին: Առաջին բժշկական ինստիտուտում կնոջը վիրահատեցին: Առարկան վիրաբույժի մետաղյա հայելին էր: Ինչպես պարզվեց, ծննդաբերության ժամանակ այդ կինը ենթարկվել էր կեսարյան հատման: Այն ժամանակ էլ հենց վայ-բժիշկները բառացիորեն մոռացել էին հանել վիրահատության ժամանակ կիրառվող գործիքը: Դրանից հետո կինը բազմիցս գանգատվել էր սուր ցավերից, բայց նրան պատասխանել էին. «Համբերել, կանցնի»: Այս պատմության մասին այսօր պատմեց «Նոր Պետերբուրգ» թերթը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բելառուսի վարչապետը ներկայացրեց կառավարության կազմը

ՄԻՆՍԿ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Այսօր Բելառուսի վարչապետ Միխայիլ Չիգիրը երկրի նախագահին ներկայացրեց նոր կառավարության կազմը: Թե նախկին նախարարներից ով է ընդգրկված այդ ցուցակում, առայժմ անհայտ է, իսկ Լուկաշենկոն հայտարարել է, որ պետք է աշխատեն միայն բարձրակարգ պրոֆեսիոնալները, որոնք չեն արատավորվել մութ գործարքներով:

Մի տեղ գներն են բարձրանում, մեկ այլ տեղ՝ աշխատավարձը

ԱԼՄԱ ԱԹԱ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Օգոստոսի 1-ից Ղազախստանի մայրաքաղաքում երկրորդ անգամ թանկացել է քաղաքային տրանսպորտի փոխադրավարձը: Միաժամանակ Ուզբեկստանում օգոստոսի մեկից բարձրացվել է նվազագույն աշխատավարձի և կենսաթոշակի չափը, համապատասխանաբար հասցնելով 100 և 105 սոմի: Հանրապետության ներսում սահմանվել է նաև ազգային արժույթի ներքին փոխարկելիություն:

ԹԲԻԼԻՍԻ

Քրեական գործեր Վրաստանի ընդդիմության դեմ

Իրակլի Ծերեթելին շարունակում է հացադուլը

Վրաստանի Գլխ. դատախազը, Ազգային անկախության կուսակցության ղեկավար Իրակլի Ծերեթելիին մեղադրում են 258 միլիոն ռուբլու յուրացման համար: Բացի դրանից նրան մեղադրում են ապօրինաբար զենք ու զինամթերք պահելու և ատրճանակ կրելու մեջ, ինչը հաստատված է քննությամբ: Քրեական գործ է հարուցված Գլխ. դատախազը, միավորված կուսակցության ղեկավար Թեյմուրազ Ժորժոլիանիի դեմ: Հանրապետության դատախազության հաղորդման համաձայն նրան մեղադրում են իշխանության և դատախազական լիազորությունների վերազանցման մեջ:

Վրաստանի անկախության կուսակցության ղեկավար Իրակլի Ծերեթելին պահանջում է ստեղծել հատուկ բժշկական խումբ, որը պետք է «հաստատի», որ ինքն իրոք սնունդ չի ընդունում: Այդ մասին այսօր հայտնեցին կուսակցության մամլո կենտրոնում:

Երեք շաբաթ առաջ կուսակցության կենտրոնակայանում հացադուլ հայտարարած Ծերեթելին պահանջում է Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շևարդնաձեի անհապաղ հրաժարականը: Հացադուլից առաջ 100 կիլոգրամից ավելի քաշ ունեցած Ծերեթելին արդ այսօր կորցրել է 20 կիլոգրամ: Նրա առողջական վիճակն արդեն տագնապ է հարուցում:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ, ՍՆԱՐՔ

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Անցումային տնտեսություն ունեցող պետությունների հանդիպում

Հուլիսի 19-20-ը Բուդապեշտում (Հունգարիա) տեղի է ունեցել անցումային տնտեսություն ունեցող պետությունների խորհրդակցական հանդիպումը՝ ազգաբնակչության և զարգացման խնդիրների շուրջ Կահիրեի Համաշխարհային կոնֆերանսի պատրաստման նպատակով, որը տեղի կունենա 1994 թվականի սեպտեմբեր ամսին:

ՄԱԿ-ի հովանու ներքո նմանօրինակ կոնֆերանսները կազմակերպվում են 10 տարին մեկ (1974-ին՝ Բուխարեստում, 1984-ին՝ Մեխիկոյում), որոնց ժամանակ կառավարական մակարդակով, գլոբալ, տարածաշրջանային և տեղային մասշտաբներով առաջիկա տասնամյակի համար քննարկվում են ազգաբնակչության զարգացման հրատապ խնդիրները և ընդունվում ծրագրեր, որոնք ապահովված են ՄԱԿ-ի նյութական, տեխնիկական և ֆինանսական համապատասխան, տարեկան մոտավորապես 1,4 մլրդ. ԱՄՆ դոլարի չափով օժանդակություններով:

Այս ծրագրերով ՄԱԿ-ի հովանավորությունը տարածվում է գլխավորապես զարգացող երկրների վրա և իրականացվում հետևյալ հիմնական ուղղություններով. ընտանիքի պլանավորում, հակաբեղմնավորիչ միջոցներով ապահովում, մանկական մահացության կրճատում, վարակիչ հիվանդությունների կանխում, գաղթի սահմանափակում, քաղաքայնություն և տեղեկատվական համակարգեր:

Կահիրեի կոնֆերանսի աշխատանքում առաջին անգամ պետք է մասնակցեն հիմնականում անցումային տնտեսություն ունեցող պետությունների խմբին պատկանող Արևելյան Եվրոպայի և նախկին ԽՍՀՄ-ի հետկոմունիստական երկրների ներկայացուցիչները: Կահիրեի հանդիպումից առաջ նրանց տեսակետների համաձայնեցման և երկրների այս խմբի երկրների համար ընդհանուր և առանձնահատուկ հրատապ հարցադրումների բացահայտման նպատակով էլ կազմակերպվել էր Բուդապեշտում տեղի ունեցած խորհրդակցական հանդիպումը:

Հայաստանի ներկայացուցիչները իրենց ելույթներում հանդիպման մասնակիցներին ներկայացրեցին հետևյալ տեսակետը. ի տարբերություն զարգացող երկրների, ուր ուղղվում է ազգաբնակչության զարգացման ծրագրերի իրականացմանը ծառայող ՄԱԿ-ի ֆոնդերի 90 տոկոսը և որոնց նկատմամբ, սկզբունքորեն, անցումային տնտեսությամբ երկրները (բացառությամբ միջինասիական պետությունների) հավակնություն չպետք է ունենան, այս երկրները այդ բնագավառում ունեն այլ, իրենց առանձնահատուկ շահերը: Առավել կրիտիկական աստիճանի նմանօրինակ շահեր ունի նաև Հայաստանը: Այդ շահերի էությունն այն է, որ ծագել են զանգվածային նոր երևույթներ, որոնք ընդհանրացված ձևով կարելի է համարել հասարակության սոցիալ-տնտեսական փոխակերպման ժողովրդագրական հետևանքներ: Այս երևույթները կապված են ամուսնությունների և ծնելիության թվի նկատելի կրճատման, հիվանդացության և մահացության ավելացման, զանգվածային մասշտաբների կրող աճի և ժողովրդագրական գործընթացների ընթացքում տեղի ունեցող այլ բացասական և ոչ էվոլյուցիոն փոփոխությունների հետ:

Եվ այդ պատճառով էլ նորանկախ շատ պետություններ հետևյալ նպատակներով զգում են ՄԱԿ-ի համապատասխան հիմնադրամների մեթոդական, տեխնիկական և ֆինանսական աջակցության կարիքը. առաջին հերթին, գնահատելու և քանակապես չափելու ժողովրդագրական [illegible] բնութագրող մեծությունների վրա բնակչության փոփոխված սոցիալ-տնտեսական կենսապայմանների ազդեցության աստիճանը, երկրորդ, մեղմացնելու, իսկ, հնարավորության դեպքում, նաև ի չիք դարձնելու տեղի ունեցող իրադարձությունների պատճառով կատարվող ժողովրդագրական կորուստները:

ԵՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրատար

ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Նախագահակա՞ն, թե խորհրդարանական

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

Վերջին տարիներին մենք ականատես եղանք եւ մեր ուսերին ամբողջ ծանրությամբ կրեցինք նախկին Խորհրդային Միության եւ Արեւելյան Եվրոպայի երկրներին համակած քաղաքական ու տնտեսական ճգնաժամի հետեւանքները: Բայց եթե քաղաքական համակարգի փլուզումը տեղի ունեցավ զարմանալիորեն արագ եւ հեշտ, ապա շրջադարձը դեպի իրական ժողովրդավարություն կլինի դժվարին ու երկարատեւ գործընթաց, որովհետեւ յուրաքանչյուր երկիր ստիպված կլինի փնտրել եւ գտնել իր սեփական ուղին: Ասվածը մեծապես վերաբերում է նաեւ Հայաստանին, քանզի մեզանում այսօր էլ, Անկախության հռչակագրի ընդունումից չորս տարի անց, վիճահարույց է այն հարցը, թե կառավարման որ համակարգին նախապատվություն տալ հանրապետությունում՝ նախագահակա՞ն, թե՞ խորհրդարանական: Խնդրո առարկայի վերաբերյալ վեճերում, կարծում ենք, դրսեւորվում է հակամարտությունը ոչ միայն քաղաքական ուժերի, դրանց առաջնորդների, գործադիր եւ օրենսդիր իշխանությունների միջեւ, այլեւ ավանդաբար «ուժեղ ձեռքի» սովոր մեր ազգային հոգեբանության եւ միջազգային ժողովրդավարության փորձին, հասարակության վերափոխման ներկա ու ապագա գործընթացներին համահունչ մեր գիտակցության միջեւ: ՀՀ սահմանադրության շուրջ խորհրդարանական վեճերում պատգամավորները հաճախ էին դիմում միջազգային եւ հատկապես եվրոպական փորձին, սակայն մեկնաբանություններն ու բերվող օրինակները նկատել էին տալիս, որ նյութին ոչ բոլորն են լիարժեք տիրապետում: Ընթերցողներին եւ հատկապես ապագա ընտրողներին որոշակի կողմնորոշիչներ տալու նպատակով է պայմանավորված ստորեւ բերվող նյութը՝ աշխարհի մի շարք առաջավոր երկրներում իշխանության գործող համակարգերի վերաբերյալ: Նյութը խիստ համառոտ է, քանի որ դրա մանրամասնումը կպահանջեր անհարկի մեծ ծավալ եւ մասնագիտական մեկնաբանություններ:

Արեւմտյան Եվրոպայի բոլոր երկրները ներկայումս ունեն ժողովրդավարական կառավարություններ: Նրանցից ոմանք ունեն դարավոր, եւ նույնիսկ հազարամյա (ինչպես Հունաստանը) ժողովրդավարական ավանդներ: Բայց ըստ էության, ձեւի եւ գործելակերպի բոլոր այդ ժողովրդավարությունները զարմանալիորեն տարբերվում են միմյանցից: Միակ ընդհանուրն այն է, որ կառավարությունը հաշվետու է, հասուն տարիքի բնակչության համընդհանուր ընտրական իրավունքի պայմաններում, գաղտնի քվեարկությամբ ընտրվող խորհրդարանին: Ստորեւ ներկայացնում ենք համառոտ տեղեկություններ եվրոպական միության 12 անդամ պետությունների վերաբերյալ:

Բելգիա. Սահմանադրական միապետություն է: Օրենսդիր իշխանությունը իրականացնում են թագավորը, խորհրդարանի Ներկայացուցիչների պալատը եւ Սենատը համատեղ: Համամասնական ներկայացուցչության համակարգին համապատասխան, Ներկայացուցիչների պալատի 212 եւ Սենատի 178 անդամները ընտրվում են չորս տարի ժամկետով: Որոշ սենատորներ առաջադրվում են 9 գավառների խորհուրդների կողմից: Թագավորը իրավունք ունի հրավիրելու եւ լուծարելու խորհրդարանը:

Նա նշանակում է կամ հանում պաշտոնից նախարարներին՝ քաղաքական կուսակցությունների ղեկավարների հետ համապատասխան խորհրդակցություններից հետո:

Դանիա. Սահմանադրական միապետություն, որտեղ օրենսդիր իշխանությունը պատկանում է թագավորին եւ միապալատ խորհրդարանին՝ Ֆոլկետինգին: Ֆոլկետինգի 179 անդամներն ընտրվում են համամասնական ներկայացուցչության համակարգին համապատասխան, ուղիղ քվեարկության միջոցով, չորս տարի ժամկետով:

Նիդեռլանդներ. Սահմանադրական միապետություն՝ հնագույն խորհրդարանական ավանդույթներով: Կառավարությունը գլխավորում է թագուհին: Նախարարների վարչակազմը, որը նա ձեւավորում է, պատասխանատվություն է կրում խորհրդարանի առաջ: Գլխավոր նահանգներ կոչվող խորհրդարանը կազմված է երկու պալատից: Առաջին պալատի 75 անդամները ընտրվում են անուղղակի ընտրությունների հիման վրա՝ գավառների խորհուրդներում, որոնց պատգամավորները իրենց հերթին, ընտրվում են համաժողովրդական ընտրությունների միջոցով: Երկրորդ պալատի 150 պատգամավորները ընտրվում են համամասնական ներկայացուցչական համակարգի համաձայն, չորս տարի ժամկետով:

Մեծ Բրիտանիա. Սահմանադրական միապետություն, որի օրենսդիր իշխանության բարձրագույն մարմինն է խորհրդարանը (բոլոր խորհրդարանների նախահայրը): Իրավաբանորեն այն կազմված է միապետից, Լորդերի պալատից եւ Համայնքների պալատից, որոնք արտաքուստ կախված չեն միմյանցից, հանդիպում են միայն սիմվոլիկ նշանակություն ունեցող արարողությունների ժամանակ, բայց սերտորեն համագործակցում են, որպես օրենսդիր մարմնի բաղադրամասեր:

Լորդերի պալատում ընդգրկվում են ժառանգական կամ ցմահ պերերը, Անգլիական եկեղեցու հոգեւոր վերնախավը: Համայնքների պալատի 651 պատգամավորները ընտրվում են համեմատական մեծամասնության համակարգի (պարզ ներկայացուցչականություն, բացի Հյուսիսային Իռլանդիայից, որտեղ գործում է համամասնական ներկայացուցչականություն) համաձայն, ուղղակի, գաղտնի քվեարկությամբ, հինգ տարի ժամկետով:

Իռլանդիա. Խորհրդարանական հանրապետություն, որի օրենսդրական բարձրագույն մարմնի՝ Ազգային խորհրդարանի կազմում ընդգրկվում են ուղղակի քվեարկությամբ ընտրված նախագահը, Ներկայացուցիչների պալատը եւ Սենատը:

Ներկայացուցիչների պալատի 166 անդամներն ընտրվում են համամասնական ներկայացուցչական համակարգով, հինգ տարի ժամկետով: Սենատը ունի 60 անդամ, որից 11-ը նշանակվում են վարչապետի կողմից, իսկ 43-ը ընտրվում են Ներկայացուցիչների պալատի պատգամավորների, նախկին Սենատի անդամների եւ տեղական իշխանությունների կողմից՝ ըստ հասարակական կյանքի հինգ հիմնական բնագավառները ներկայացնող թեկնածուների ցուցակների, եւ վերջապես, 6 սենատոր ընտրվում են ազգային համալսարանների շրջանավարտների կողմից:

Պորտուգալիա. Խորհրդարանական հանրապետություն, որտեղ բացառիկ օրենսդիր իշխանությունը իրականացնում է միապալատ խորհրդարանը: Այն կազմված է համամասնական ներկայացուցչական համակարգով, 4 տարի ժամկետով ընտրված 250 պատգամավորից: Երկրի նախագահը ընտրվում է 5 տարով, համընդհանուր քվեարկությամբ: Նա իրավունք ունի լուծարելու խորհրդարանը, նշանակելու վարչապետ եւ ազատ արձակելու կառավարությունը:

Իսպանիա. Սահմանադրական միապետություն, որտեղ թագավորը պետության ղեկավարն է եւ զինված ուժերի գլխավոր հրամանատարը:

Իսպանիայի խորհրդարանը (Գլխավոր կորտեսներ) կազմված է երկու պալատից: Ստորին պալատի՝ պատգամավորների Կոնգրեսի 350 անդամները ընտրվում են համամասնական ներկայացուցչական համակարգի համաձայն: Վերին պալատի՝ Սենատի 255 սենատորները ընտրվում են գավառներում կամ նշանակվում ինքնավար տարածքների օրենսդիր մարմինների կողմից:

Ֆրանսիա. Նախագահական կառավարման հանրապետություն: Օրենսդիր իշխանությունը պատկանում է նախագահին եւ ազգային խորհրդին: Նախագահը ղեկավարում է նաեւ գործադիր իշխանությունը եւ նշանակում է վարչապետ: Վերջինիս ներկայացմամբ, նախագահը ձեւավորում է նախարարների վարչակազմը եւ վարում է նրա նիստերը: Նա իրավունք ունի լուծարել Ազգային խորհուրդը, հանրաքվեի դնել երկրի կյանքին առնչվող կարեւորագույն հիմնահարցեր:

Ազգային խորհուրդը կազմված է երկու պալատից՝ Ազգային ժողով եւ Սենատ: Ազգային ժողովի 557 պատգամավորները ընտրվում են հինգ տարով, ձայների պարզ մեծամասնությամբ, դեպարտամենտների ներկայացված ցուցակների հիման վրա՝ ըստ որում, անհրաժեշտության դեպքում ընտրությունները կարող են անցկացվել երկու փուլով: 321 Սենատորներն ընտրվում են պատգամավորական հանձնաժողովի կողմից, ինը տարի ժամկետով:

Գերմանիա. Խորհրդարանական հանրապետություն, որի դաշնային խորհրդարանը կազմված է երկու պալատից. Բունդեսթագը, որի 662 պատգամավորներն ընտրվում են ուղղակի քվեարկության միջոցով (50 տոկոսը անմիջականորեն, 50 տոկոսը կուսակցական ցուցակներով) եւ Բունդեսրատը, որտեղ ընդգրկված են «հին» եւ «նոր» հողերի կառավարությունների ներկայացուցիչները: Բունդեսթագի պատգամավորները ընտրում են դաշնային կանցլերին, որը ձեւավորում է դաշնային կառավարություն: Երկրի նախագահը ընտրվում է Դաշնային խորհրդարանի երկու պալատների հավասար քանակությամբ ներկայացված անդամների համատեղ նիստում:

Լյուքսեմբուրգ. Սահմանադրական միապետություն, որի գործադիր իշխանությունը գլխավորում է Մեծ դուքսը, իսկ իրականացնում են կառավարության անդամները: Երկրի ղեկավարի կողմից նշանակվող վարչապետը կոորդինացնում է կառավարության գործունեությունը: Խորհրդարանի, որը կրում է Պատգամավորների պալատ անվանումը, անդամներն ընտրվում են համամասնական ներկայացուցչական համակարգի համաձայն:

Իտալիա. Խորհրդարանական հանրապետություն, որի օրենսդիր իշխանությունը կենտրոնացած է երկպալատ (Պատգամավորների պալատ եւ Սենատ) խորհրդարանի ձեռքում: Պալատներն օժտված են հավասար իրավունքներով: 630 պատգամավորները եւ 315 սենատորները ընտրվում են համամասնական ներկայացուցչության սկզբունքով: Խորհրդարանականներն ընտրում են հանրապետության նախագահին, որը նշանակում է Նախարարների խորհրդի նախագահ եւ հանձնարարում կազմել կառավարություն:

Հունաստան. Խորհրդարանական հանրապետություն, որի օրենսդիր իշխանությունը իրականացնում են խորհրդարանը եւ նախագահը: Խորհրդարանի ընդունած օրենքները պետք է ստանան նախագահի հավանությունը: Խորհրդարանի 300 անդամներից 288-ը ընտրվում է համամասնական ներկայացուցչության սկզբունքով, 12՝ այսպես կոչված պետական պատգամավորները առաջադրվում են քաղաքական կուսակցությունների կողմից, ընտրություններում ստացած ձայների համեմատական չափով: Նախագահը ընտրվում է խորհրդարանի կողմից, հինգ տարով:

Ներկայացնենք եւս երկու օրինակ, որոնք լրացնում են հնարավոր տարբերակների մասին մեր պատկերացումները:

ԱՄՆ. Բարձրագույն օրենսդիր իշխանությունը իրականացվում է Կոնգրեսի եւ նահանգների օրենսդիր ժողովների (լեգիսլատուրա) միջոցով: Կոնգրեսը կազմված է երկու պալատից: 435 անդամ ունեցող Ներկայացուցիչների պալատը կազմվում է համամասնական ներկայացուցչական համակարգի համաձայն անցկացվող ընտրությունների միջոցով, երկու տարի ժամկետով ընտրված պատգամավորներից եւ 5՝ ձայնի իրավունք չունեցող, Պուերտո Ռիկոյի, Կոլումբիայի Դաշնային օկրուգի, Գուամի, Վիրջինյան կղզիների եւ Ամերիկյան Սամոայի ներկայացուցիչներից: Սենատը կազմված է իրենց նահանգներում 6 տարի ժամկետով ընտրվող 100 սենատորներից (երկուական՝ յուրաքանչյուր նահանգից), որոնց մեկ երրորդը ենթակա է վերընտրման՝ երկու տարին մեկ:

Երկրի նախագահը, որը ընտրվում է համաժողովրդական ընտրությունների միջոցով, 4 տարի ժամկետով, իրականացնում է բարձրագույն գործադիր իշխանությունը՝ կազմելով նախագահական վարչակազմ:

Ճապոնիա. Առաջինը այն ասիական երկրներից, որ խորհրդարանական ժողովրդավարության եղանակին անցավ 1890 թ., սակայն, ըստ էության, մնաց բացարձակ միապետություն մինչեւ 1946 թ. Սահմանադրության ընդունումը: Այդ սահմանադրությունը կայսրին զրկեց իշխանությանը մասնակցելու իրավունքից, նրան վերապահելով զուտ ազգային միասնության խորհրդանիշի դեր: Երկրի բարձրագույն օրենսդիր մարմինը դարձավ խորհրդարանը, որին հավասարակշռում են գործադիր եւ դատական իշխանությունները: Խորհրդարանի ներկայացուցիչների պալատի 511 պատգամավորներն ընտրվում են 4 տարով, համամասնական ներկայացուցչական ընտրակարգով: Խորհրդականների պալատի 252 պատգամավորներից 100-ը ընտրվում են համազգային ընտրական տեղամասերում, 152-ը ընտրվում են պրեֆեկտուրաներում, 6 տարով: Երեք տարին մեկ վերընտրվում է նրանց 50 տոկոսը: Գործադիր իշխանության ղեկավարը՝ վարչապետը, ընտրվում է խորհրդարանում, որպես կանոն առաջարկվելով ներկայացուցչական պալատի կողմից: Հաշվետու լինելով խորհրդարանի առաջ, վարչապետը միեւնույն ժամանակ կարող է լուծարել Ներկայացուցիչների պալատը: Իր հերթին խորհրդարանը կարող է անվստահություն հայտնել վարչակազմին:

Այսպիսով, դժվար չէ նկատել, որ ժողովրդավարական իշխանությունների կազմավորման հարցում աշխարհի ժողովուրդների «ճաշակները» տարբեր են: Դա պայմանավորված է ազգային շահերի եւ սովորույթների, անցած պատմական ուղու, տնտեսության զարգացման մակարդակի, քաղաքական եւ աշխարհաքաղաքական իրավիճակի եւ մի շարք այլ կարեւոր գործոններով:

Այսպես, կարեւոր տարբերություններից մեկը վերաբերում է կենտրոնական եւ տեղական իշխանությունների փոխհարաբերությունների բնույթին: Ժողովրդավարական պետությունների մեծամասնությունը ունիտար է եւ կիրառում է տեղական կառավարման տարբեր ձեւեր: Բայց հստակ արտահայտված դաշնային կառույց ունի Գերմանիան, վճռական քայլեր է կատարել այդ ուղղությամբ Բելգիան: Նույնիսկ Ֆրանսիան եւ Իսպանիան, որոնք ունիտար պետություններ են, վերջին շրջանում սկսել են դրսեւորել շրջանային իշխանությունների դերի ընդարձակման միտումներ:

Մյուս կարեւոր տարբերությունը վերաբերում է խորհրդարանների իրավասությունների ծավալին: Այսպես, Մեծ Բրիտանիայում Համայնքների պալատը ունի ամենազոր իրավասություններ: Գերմանիայում՝ կրթության եւ արվեստի ոլորտի հարցերը բացարձակապես գտնվում են Դաշնային հողերի կառավարությունների տնօրինության տակ: Շվեյցարիայում շատ հարցերի վերջնական լուծման իրավունքը վերապահված է տեղական կանտոններին, իսկ կարեւորագույն քաղաքական որոշումները պարբերաբար ընդունվում են ժողովրդական հանրաքվեների միջոցով:

Երրորդ ամենակարեւոր տարբերությունը դրսեւորվում է պետության ղեկավարի իրավասությունների հարցում: Եվրոպայի ժողովրդավարական պետությունների մեծամասնությունը ղեկավարում է նախագահը (Իտալիա, Պորտուգալիա, Հունաստան եւ այլն), որն ունի կառավարության գործունեությանը հավանություն տալու կամ դատապարտելու բարձրագույն իրավունք (նախագահական համակարգ): Բայց քանի որ նա անմիջական պատասխանատվություն չի կրում կառավարության գործունեության համար, ենթադրվում է, որ նա պետք է վեր լինի միջկուսակցական տարաձայնություններից: Այդ դերը Եվրոպայի որոշ երկրներում եւ Ճապոնիայում խաղում են միապետերը, որոնք սահմանադրության համաձայն լինելով պետության ձեւական ղեկավարը, ըստ էության ունեն սահմանափակ քաղաքական իրավունքներ: Այն երկրներում, որտեղ երկրի նախագահը ղեկավարում է գործադիր իշխանությունը (ինչպես ԱՄՆ-ում), ունենում է ավելի լայն իրավասություններ, որոնք սակայն, հավասարակշռվում են խորհրդարանի կողմից:

Միակ բացառությունը Ֆրանսիան է, որի սահմանադրությունը նախագահական եւ խորհրդարանական իշխանությունների յուրօրինակ զուգորդում է նախատեսում: Մի կողմից, Ֆրանսիական Հանրապետության խորհրդարանը ընտրվում է համընդհանուր քվեարկությամբ, իսկ կառավարությունը օրենսդրական ակտերի հաստատման հարցում կախված է խորհրդարանական մեծամասնությունից, մյուս կողմից, գործում է համարյա նախագահական համակարգ, երբ նախագահը անմիջականորեն մասնակցում է կառավարության ամենօրյա գործունեությանը եւ ունի մեծ (սահմանադրությամբ չամրագրված) քաղաքական իշխանություն:

Դժվար չէ կռահել, որ Հայաստանում սահմանադրական ներկա գործընթացի հիմնական դժվարությունները կապված են հանրապետության նախագահին սահմանադրությամբ նախատեսվող իրավասությունների շուրջ ծավալված տարաձայնությունների հետ: Հանրապետությունում գործող քաղաքական համակարգը իր էությամբ խորհրդարանական է, չնայած Լ. Տեր-Պետրոսյանը ունի որոշ իրավասություններ, որոնք չեն բխում այդ համակարգի բնույթից:

Վեցյակի սահմանադրության տարբերակը, հակակշիռներ ստեղծելով միայն օրենսդիր եւ գործադիր մարմինների միջեւ, միտում ունի նվազեցնել նախագահի կշիռը կառավարման համակարգում եւ նրան փոխզիջումային ձեւով «տեղավորել» համարյա դասական խորհրդարանական համակարգում: Իսկ նախագահական սահմանադրական հանձնաժողովի տարբերակը նախատեսում է նախագահի այնպիսի անսահմանափակ իրավասություններ, որոնք Հայաստանը կարող են դարձնել ավելի մեծ բացառություն, քան Ֆրանսիան է:

Հնարավո՞ր է արդյոք սահմանադրության փոխհամաձայնեցված տարբերակի ստեղծում՝ հիմքում ունենալով վերոհիշյալ երկու տարբերակը: Կարծում ենք, որ միանգամայն հնարավոր է, եւ վերը բերված օրինակները դրա համոզիչ վկայությունն են:

Ներկայացված երկու տարբերակները պարունակում են այնպիսի հակադրություններ, որոնք գտնվում են նույն հարթության վրա, եւ հետեւաբար, լուծելի են փոխզիջումային ճանապարհով:

Անհրաժեշտ է միայն վեր կանգնել անձնական, խմբային շահերից եւ նպատակ ունենալ ժողովրդավարության, իրավական պետության կայացման հիմնախնդրի լուծումը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ՓԱՐԻԶ

Ֆրանսիացիները սովորաբար սիրում են հպարտանալ, որ իրենք են իրենց հեղափոխությամբ հիմք դրել մարդու իրավունքների մի շարք նորմերի: Սակայն «Էկոնոմիստ» շաբաթաթերթի հուլիսի 22-ի համարում զետեղված տեղեկությունը ապացուցում է, որ այդ բնագավառում ամեն ինչ չէ, որ կարգին է. հուլիսի 6-ին «Կանար Անշենե» ֆրանսիական երգիծական թերթը, օրինակ, բացահայտել է, որ ֆրանսիական գաղտնի ծառայությունները լսողա- այն մարդու իրավունքների եւ ազատությունների դեմ ուղղված «անընդունելի սպառնալիք», իսկ իրենց նկատմամբ լսելու երեւույթը «ֆրանսիական Ուոթերգեյթ»: Խորհրդարանի գոլիստական խմբակցության առաջնորդ Բեռնար Պոնը լրտեսությունը որակել է որպես «ժողովրդավարության դեմ ուղղված լուրջ սպառնալիք»:

Վերոհիշյալ դեպքերը բավական խոր մտահոգություն են պատճառել կառավարությանը, շարունակում է «Էկոնոմիստի» թղթակիցը, եւ հաս- վական ծառայության ընդհանուր տեղեկության բաժանմունքի երկու ավագ պաշտոնյաներ հեռացված են աշխատանքից: Ապա ավելի հանդուգն քայլերի դիմելով նա նախ այդ բաժանմունքի քաղաքական մասի վարիչին է պաշտոնանկ անում, այնուհետեւ հայտարարում, որ ամբողջ մասը լուծարման է ենթարկվում:

Ավելացնենք, որ վերոհիշյալ ընդհանուր տեղեկատվության բաժանմունքը ընդգրկում է մոտավորապես չորս հազար ծառայողներ, որոնց

Մարդու իրավունքների պաշտպանություն՝ ֆրանսիական ձեւով

կամ հասուն սարքավորումներով ունկնդրել են սոցիալիստական կուսակցության այն նիստի ամբողջ խոսակցությունները, որի ընթացքում Միշել Ռոկարն ազատվել էր առաջնորդի պաշտոնից: Դրանից առաջ շատ ֆրանսիացիներ ցնցված էին այն ստորացուցիչ վերաբերմունքից, որին արժանացել էր հայտնի մագնատ եւ կենտրոնի ձախակողմյան պատգամավոր Բեռնար Տապին: Առավոտյան ժամը 6-ին նրան ոստիկանները ձերբակալել էին գործարարական որոշ մեղադրանքների հիման վրա: Դատավորի կարգադրությամբ նրա հեռախոսը լսվում էր: Իսկ վերջերս էլ, հուլիսի 6-ին, կառավարությունը խորհրդարանին է ներկայացրել անվտանգության մի նոր նախագիծ, որով իրավասություն է պահանջվում ոստիկանների համար «կանխարգելիչ խուզարկություններ» անցկացնել թույլատրված հանրահավաքներից մինչեւ 10 կմ շառավղով տարածության վրա կանգնած ավտոմեքենաներում եւ տեսասարքավորումներով հսկողություն սահմանել կայարանների, այգիների, շուկաների եւ հասարակական այլ վայրերի վրա:

Սոցիալիստները զայրույթով դեմ արտահայտվեցին «անվտանգության» այդ նախագծին, որակելով կարծես ներքգործնախարար Շառլ Պասկուային, որը վերջերս փորձում էր մեղմացնել կարգ ու կանոն հաս-

տատելու իր բավական կոպիտ միջոցները, այն հույսով, որ կկարողանա հաջորդ տարի իր թեկնածությունն առաջադրել նախագահական պաշտոնի համար: Նշվում է, որ «Կանար Անշենե» թերթում հրապարակված նյութը կարդալուց անմիջապես հետո նա խորհրդարան է շտապում հայտնելու, որ հետախու- պարտականությունն է տեղեկատվություններ հավաքել քաղաքական կուսակցությունների, արհմիությունների, մասնավոր ընկերությունների, ահաբեկչական խմբավորումների, ուսանողական շարժումների եւ զանազան այլ կազմակերպությունների վերաբերյալ: Նրանք շատ հաճախ ներքաշված են եղել կեղտոտ խաղերի (շանտաժ, գողություն եւ նույնիսկ սպանություն) մեջ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Առեւտրական վեճում Ճապոնիան անզիջում է

ՏՈԿԻՈ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ճապոնիան կոշտ եւ հանդարտ դիրքորոշում է որդեգրել Միացյալ Նահանգների հետ կրկին սրված առեւտրական վեճում: Կիրակի օրը ԱՄՆ-ը հայտարարեց, որ երկու ամիս հետո Ճապոնիայի դեմ առեւտրական պատժամիջոցներ կձեռնարկի, եթե այդ երկիրը չընդլայնի ամերիկյան հեռահաղորդակցական եւ բուժական սարքավորումների մուտքը Ճապոնիայի շուկա: Վաշինգտոնին պատասխան տալով, Ճապոնիայի նախարարների կաբինետի գլխավոր քարտուղարը Կոձո Իգարասին այսօր հայտարարեց, որ Ճապոնիան մտադիր չէ Միացյալ Նահանգների հետ առեւտրական բանակցություններ վարել Վաշինգտոնի ճնշմամբ:

Մեքսիկա. Ընդդիմության հետ կապված պատահարները շատանում են

ՄԵՔՍԻԿՈ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Օգոստոսի 21-ին նախատեսված համընդհանուր ընտրությունների մոտենալուն զուգընթաց Մեքսիկայում ծավալվում է ձախ ընդդիմության թեկնածուների եւ ղեկավարների հետ կապված տարօրինակ պատահարների ալիք: Կիրակի օրը մահացավ Պուեբլայի նահանգում ժողովրդավարական հեղափոխության կուսակցության կոմիտեի ղեկավար Գաբինո Ս. Մարտինոն: Նրան հարվածեց մի ավտոմեքենա, որի վարորդը փախուստի դիմեց:

Քուվեյթը հաղթահարել է Իրաքի ներխուժման հետեւանքները

ԷԼ ՔՈՒՎԵՅԹ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Քուվեյթի դեմ 1990 թ. օգոստոսի 2-ին Իրաքի ձեռնարկած ագրեսիայի չորրորդ տարելիցի նախօրեին էմիրության կառավարությունն ու բնակչությունը մտահոգված են նախ եւ առաջ այն բանով, որ դա երբեք չկրկնվի: Ինչ վերաբերում է իրաքյան օկուպացման հետեւանքներին, Քուվեյթը դրանք հաղթահարել է, ընդգծվում է կառավարության պաշտոնական փաստաթղթում: Քաղաքական առումով երկիրը հաղթող դուրս է կավ այդ փորձությունից:

ԵՎՐՈՊԱ

Եվրոպական միության հանձնաժողովի նոր նախագահը

Եվրոպական միության բարձրաստիճան [illegible] նշանակված [illegible] նրա նախագահի թեկնածության պաշտոնով բարեհաջողությամբ լուծվեց՝ առաջիկա հինգ տարում հանձնաժողովը կնախագահի Լյուքսեմբուրգի այժմյան վարչապետ Ժակ Սանտերը: Երեք շաբաթ առաջ Եվրամիության վերնախավում տեղի ունեցած հանդիպման ժամանակ Բելգիայի վարչապետ Ժան Լյուկ Դեհանը չէր խանգարում Բրիտանիայի վարչապետ Ջոն Մեյջորին, եւ նա օգտագործելով վետոյի իրավունքը, բոլորին դեմ գնաց, որը եւ ստեղծեց կացություն: Սակայն հուլիսի 1-ին եվրոպական միությունում նախագահական կեսարվա հերթափոխին անցած Դաշնակցային Գերմանիայի կանցլեր Հելմուտ Քոլը առաջարկեց մի նոր թեկնածու, որը միանգամից բոլորի սրտով եղավ:

58-ամյա Ժակ Սանտերի կերպարանքը եվրոպական քաղաքական բեմում վաղուց է հայտնվել: Բազմակողմանիորեն կրթված այս մարդը (ավարտել է Ստրասբուրգի եւ Փարիզի իրավաբանական եւ տնտեսական ֆակուլտետները, պաշտպանել դոկտորական թեզ) ազատորեն տիրապետում է եվրոպական չորս լեզուների: 26 տարեկանում սկսել է տնտեսական եւ քաղաքական կարիերան, այդ երկու ուղղություններում էլ եղավ հաջողակ: Նրա ծառայողական ցուցակը այսպիսին է. արագորեն անուն հանած փաստաբան, ծերակույտի եւ սոցիալական գործերով պետական քարտուղար, ֆինանսների, աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարար, վերջին տասը տարում՝ վարչապետ: Երկար տարիներ եղել է Եվրախորհրդի պատգամավոր եւ փոխնախագահ, որպես վարչապետ մասնակցել է եվրոպական ղեկավարների երեսուն հանդիպումների երկու անգամ նախագահել է եվրոպական համակցությունում:

ՌԻԱ, 18 հուլիս

ԿԻՊՐՈՍ-ԵՎՐԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

Անգլիան, ինչպես միշտ, զգուշավոր

Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Դուգլաս Հերդն այս շաբաթ մի անգամ եւս կրկնեց անգլիական կառավարության այն տեսակետը, թե Եվրամիությանը Կիպրոսի անդամակցության հարցը կախված էր նախապես այդ կղզու խնդրի կարգավորման հետ, հաղորդում է «Սայպրըս Ուիքլի» շաբաթաթերթն իր հուլիսի 21-ի համարում:

«Անգլիան ցանկանում է, որ Կիպրոսը Եվրամիության անդամ դառնա, եւ այդ պատճառով էլ ուրիշ երկրներից ավելի մենք ջանում ենք լուծում գտնել կիպրական խնդրին», նշել է նա, պատասխանելով Համայնքների պալատում լեյբորիստական կուսակցության խոսնակի կողմից իրեն ուղղված հարցին: Նա պաշտպանել է վարչապետ Ջոն Մեյջորի հունիսին արված հայտարարությունն այն մասին, թե անդամակցության հարցը դեռ երկար կարող է ձգձգվել: «Կղզու հյուսիսի եւ հարավի միջեւ եղած տարաձայնությունները, ասել էր Մեյջորը, չափազանց դժվարացնում են Կիպրոսի անդամակցության հարցը: Մենք դա կցանկանայինք Եվրամիության ընդարձակման հնարավորությունների հաջորդ փուլում, որն առաջիկա մի քանի տարիներին չի նախատեսվում»:

Մինչդեռ պահպանողական կուսակցության երկու պատգամավորներ նամակ հղելով Հերդին նշել են, որ Կիպրոսի անդամակցության հետ կապված անդամակցության հարցը դեռ երկար կարող է ձգձգվել ուրիշ երկրների պաշտոնական դիրքորոշումը շատ ավելի դրական է, քան ինքն ու վարչապետը ներկայացնում են: Ջոն Մարշալն ու Այան Տվինն իրենց նամակում «չափազանց բացասական» են որակել Մեյջորի խոսքն ասելուց մտքերը: «Եվրամիության համապատասխան հանձնաժողովի անդամ սըր Լեոն Բրիտանի խոսքերից մենք այն տպավորությունն ենք ստացել, թե Եվրախորհուրդը շատ դրական մոտեցում է ցուցաբերում Կիպրոսի անդամակցության հարցին», նշել են նրանք, ավելացնելով, որ անդամակցության հարցը կղզու խնդրի կարգավորման հետ կապելը բռնազբոսված մասի նախագահ Դենքթաշին հնարավորություն էր տալիս միջամտելու եւ վետո դնելու այդ դիմումի վրա: Մեծ Բրիտանիան եւ Եվրամիությունը ճանաչում են միայն Կիպրոսի օրինական կառավարությանը, եւ սխալ կլիներ ողղակիորեն չբանակցել նրա հետ», եզրափակել են նամակը:

Ըստ «Սայպրըս Ուիքլի» շաբաթաթերթի, Մեյջորի դիրքորոշումն ու Հերդի մեկնաբանությունները զայրույթի եւ բողոքի ալիք են բարձրացրել Կիպրոսի կառավարական շրջանակներում:

ՎԱՏԻԿԱՆ

Հովհաննես-Պողոս Երկրորդ. «Ծնելիության սահմանափակումը ընտանիքի գործն է»

Հովհաննես-Պողոս II պապը ՄԱԿ-ին մեղադրում է նրանում, որ ծգտում է ընտանիքներին զրկել ցանկացած քանակով երեխա ունենալու իրավունքից: Հռոմեական կաթոլիկ եկեղեցու ղեկավարը գտնում է, որ քաղաքացիները իրավունք չունեն մարդկանց ասելու, թե քանի երեխա կարող են ունենալ: Այս խնդրին է նվիրված միջազգային կոնֆերանսը, որը տեղի կունենա սեպտեմբերի 5-ից 13-ը, Կահիրեում: Վատիկանը գտնում է, որ եթե Կահիրեում տեղի ունեցող կոնֆերանսն իր ողջ հեղինակությամբ երաշխավորի աբորտները, ապա դա կհարվածի կաթոլիկ եկեղեցուն:

Պապը նույնիսկ հանդիպեց ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնի հետ,

նենալ: «Պետության եւ միջազգային համակեցության միջամտությունը ընտանեկան գործերին սահմանափակ պետք է լինի», ասաց պապը: Աբորտը եւ հակաբեղմնավորիչ միջոցները կաթոլիկ եկեղեցին համարում է «բարոյապես անընդունելի»:

Հովհաննես-Պողոս II պապը գլխավորեց եկեղեցու խաչակրաց արշավանքը ՄԱԿ-ի ազգաբնակչության եւ զարգացման կոնֆերանսի դեմ, որը նրան համոզելու հրաժարվել աբորտի նկատմամբ ազատական վերաբերմունքից: Սակայն այդ փորձը հաջողությամբ չպսակվեց: Քլինթոնը աբորտին կողմնակից չէ, սակայն գտնում է, որ կինը պետք է ընտրելու իրավունք ունենա:

Վատիկանը հասկանում է գերբնակչության խնդրի լրջությունը, սակայն գտնում է, որ ծնելիության սահմանափակումը ամեն մի ընտանիքի գործն է: Վատիկանը կաթոլիկներին առաջարկում է ձեռնպահ մնալ ինտիմ հարաբերություններից, երբ ամուսինները երեխա ունենալ չեն ցանկանում: Այդ խորհուրդը բոլորին չէ, որ դուր կգա:

Վատիկանը դժգոհ է, որ Կահիրեի կոնֆերանսը նախապատրաստող փորձագետները արհամարհում են ծնելիության սահմանափակման «բնական մեթոդները»: Այդ մեթոդները մշակվել են աստվածաբան փորձագետների կողմից, որոնք հավանություն չեն տալիս արտահոսքեր, հաբեր կամ դեղաբանության եւ բժշկական տեխնիկայի այլ նվաճումներ օգտագործելուն:

Նրանք պնդում են, որ հասուն անալիզները թույլ են տալիս հստակորեն որոշել, թե որ օրերին կինը կարող է հղիանալ, եւ այդ օրը կարելի է խուսափել հղիությունից:

ՄԱԿ-ի ապարատը չի ցանկանում գժտվել Վատիկանի հետ: Դոկտոր Նաֆիզ Սադիկը՝ ազգաբնակչության եւ զարգացման հարցերով միջազգային կոնֆերանսի գլխավոր քարտուղարը, որ գլխավորում է ՄԱԿ-ի ազգաբնակչության հիմնադրամը, ասում է, որ այլ հարց է դրվում՝ հասնել աբորտների թվի նվազեցմանը, իսկ հետագայում լրիվ ազատվելուն, սակայն ոչ արգելքների միջոցով: Տիկին Սադիկը նշեց, որ աշխարհում անլեգալ, վատ կատարված աբորտներից տարեկան զոհվում է քառորդ միլիոն կին:

Քառորդ դար անց, երբ ծնելիության սահմանափակման ... ջրի ... չընդունվի, երկրագ... բնակչությունը կհասնի 11 միլ...

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Սփյուռք

Ջորջ Տեր-Բարթողը լրագրող է: 40 տարի աշխատել է Կիպրոսի տեղական եւ միջազգային մամուլում: 1979-ին Ալեքս Էֆթիվուլոսի եւ Անտեաս Համիբարասի հետ հիմնադրել է «Կիպրոսի շաբաթաթերթը» (CYPRUS WEEKLY), որի շուրջ ընթացավ մեր զրույցը: Ջորջ Տեր-Բարթողը սառնամյակներ ի վեր «Յունայթիդ Փրես Ինթերնաշընըլ» գործակալության թղթակիցն է Կիպրոսում, ինչպես նաեւ Մելգոնյան կրթական հաստատության հոգաբարձուների խորհրդի անդամ է, Արցախի օգնության հանձնախմբի ներկայացուցիչ: Սա նրա Հայաստան կատարած երկրորդ այցելությունն է: Առաջին անգամ Արցախ հասցրեց թի մեջ ոչ մեկ քաղաքական տարաձայնություն չկա: Աշխատում ենք ռուսական տոյկայի՝ սկզբունքով, որի ուղղությունը շատ զորավոր է՝ Կիպրոսի շահերը: Ինչ վերաբերում է կիպրահայ համայնքի շահերին, ես են դրան հետեւում, միակ հայն եմ խմբագրությունում: Ժամանակին կրեսեր շատ մեզ հետ էր, բայց այժմ առանձնացել եւ ընկերոջ հետ թերթ է հրատարակում «Կիպրոսի ֆինանսական հայելի», որը վերջին ամիսներին ռուսական օտարերկրյա ընկերությունների առկայությունը հաշվի առնելով, ունի նաեւ ռուսերեն բաժին»:

Թերթի հիմնական գաղափարը կիպրական հարցի պաշտպանությունն է: Առանձին պարագաներում պաշտպանվում է նաեւ հայկական հարցը: Ապրիլի 24-ին բոլոր կիպրական թերթերն են անդրադառնում 1915 թ. Թուրքիայի կողմից 6 հեռուստակայան:

«Մեր թերթն աշխատում է ռուսական տրոյկայի սկզբունքով...»

Ասում է Cyprus Weekly-ի խմբագիրը

Կիպրոսի կառավարության եւ հայ համայնքի տրամադրած բաժնեգումարն ու դեղորայքը՝ 300 հազար դոլար արժողությամբ: Այս այցի նպատակը բոլորովին մասնագիտական է՝ ԱՄՆ եւ ՀՀ նախագահների հանդիպումից առաջ պրն. Տեր-Բարթողը Հայաստանի եւ Արցախի մասին տեղեկատվական ճանաչողական հրապարակումներ է պատրաստելու՝ ՅուՓիԱյ-ի միջոցով ԱՄՆ մամուլում տարածելու համար:

«Կիպրոսի շաբաթաթերթն» անգլերենով լույս տեսնող անկախ լրաթերթ է: Սկզբնական շրջանում լույս էր տեսնում 24 էջով, այժմ 64–72: Էջի չափը «Ազգ» թերթի չափին է: Տպաքանակը 23–24 հազար է: «Բացի այն, որ մենք երեք խմբագրատեր ենք, բաժնետեր, նաեւ ամենածանր գործն անողներն ենք: Ի դեպ, Ալեքսն էլ «Ասոշիեյթիդ փրեսի» ներկայացուցիչն է Կիպրոսում, Անտեասը Մամուլի պետական գործակալության տնօրենն է եւ «Ֆայնենշըլ Թայմզի» թղթակիցը», ասաց պրն. Տեր-Բարթողը՝ ավելացնելով, որ Կիպրոսում մամուլը բոլորովին ազատ է, եւ որ «Կիպրոսի շաբաթաթերթը» որեւէ կուսակցության, անհատի, կառավարական որեւէ շրջանակի կողմից չի վերահսկվում «չնայած ներարկվում ենք դասական պատասխանատվություն: Այս ոլորտում մեր թերթի պատասխանատուն ես եմ, թերեւս ինձ ընտրել են նրա համար, որ ընձկարանս ամենամոտն է... Նիկոսիա քաղաքին»:

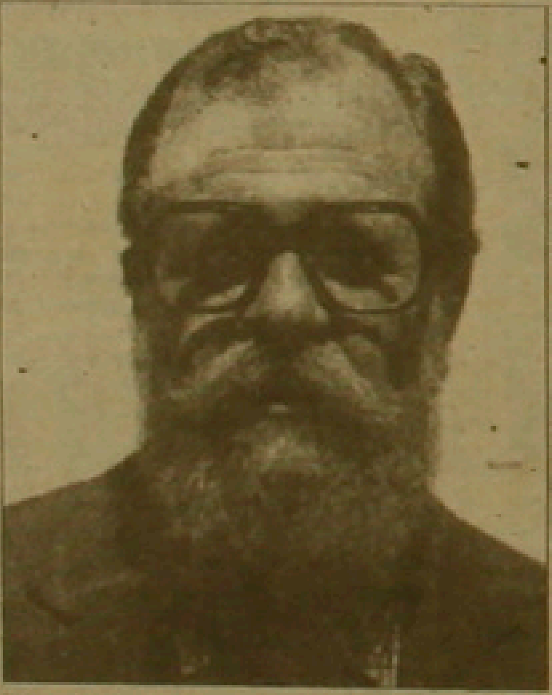

Թերթն ունի վեց հաստիքային թղթակից եւ արտահաստիքային աշխատակիցներ: Օրինակ, միայն արվեստաբանը թերթի աշխատակից չէ եւ պատասխանատու է արվեստի շաբաթական 2 էջի համար: Կա նորաձեւության համար պատասխանատու: Իսկ ռադիոյի եւ հեռուստատեսության էջերի համար պատասխանատու է Ջորջ Տեր-Բարթողի կինը՝ Ավեդյանս Սերգենեան քենիդով կիպրացի, ազգությամբ ռուս, որն իր ամուսնու բնորոշմամբ, բոլորից հաշտեցողակն է հայ արվեստի, պատմության, կուսակցությունների խնդիրներին):

Ինչ վերաբերում է քաղաքական մեկնաբաններին, նա հայտնեց, որ 3 խմբագիրներով են թերթի քաղաքական բաժինն առաջ տանում, եւ իրենցից ամեն մեկը Կիպրոսի մեկ քաղաքական կուսակցության անդամ է. «Ես պատկանում եմ այժմյան նախագահի՝ դեմոկրատական ռալլի կուսակցությանը, Անտեասը՝ դեմոկրատական, որը նախկին նախագահի կուսակցությունն է, Ալեքսը՝ սոցիալիստական: Քաղաքական [illegible] ... անշուշտ կան, սակայն թերթի մեջ ոչ մեկ քաղաքական տարաձայնություն չկա:

հայերի հանդեպ իրագործված ցեղասպանությանը: Անցյալ տարի Կիպրոսի արճեղիսկոպոս Խրիսոստոմոսի հեռուստակայանով մի շարք հաղորդումներ են տրվել այդ առիթով:

Գովազդը չափազանց մեծ տեղ ունի Կիպրոսի մամուլի ֆինանսական կյանքում: Այսպես, Ջորջ Տեր-Բարթողը թերթի վաճառքից ստացված հասույթը համեմատեց հացի փշրանքի հետ, գովազդը՝ հացի մնացած մասի. «Ոչ միայն: Գովազդը, թե կուզեք, պանիրն էլ է, յուղն էլ է, կարագն էլ է: Գովազդով ենք ապրում: Առանձնապես շահութաբեր է հայտարարությունների ու ծանուցումների զետեղումը թերթի էջերում:

1–30 բառանոց նման զետեղումն արժե 11 դոլլար, այսինքն՝ 2,5 բարձրության եւ էջի 1/6 սյունի չափ լայնության մակերեսը գովազդի համար 11 դոլլար է: Բոլոր թերթերում գինը գրեթե նույնն է»:

Ի դեպ, «Կիպրոսի շաբաթաթերթի» գինը 60 ամերիկյան ցենտ է:

Կիպրոսի բնակչությունը 620 հազար է, որից 500 հազարը՝ հույն: Այդ թվում՝ հայեր, լատիններ եւ մարոնիթներ: Պրն. Տեր-Բարթողը չկամեցավ խոսել կիպրաթուրք մամուլի մասին. «Քանի որ իրենք հույն էլ, իրենք թերթ էլ որեւէ կապ չունենք նրանց հետ»:

Կիպրոսում 12 օրաթերթ է լույս տեսնում, 11-ը՝ հունարեն, մեկը՝ անգլերեն: Թերթերի մի մասը պատկանում է տեղական կուսակցություններին, որոնք այնտեղ 5-ն են, մյուս թերթերը չեզոք են, իսկ մեկն էլ պատկանում է նախորդ նախագահի հիմնած նոր կուսակցությանը:

Կիպրոսում գործում է տեղական պաշտոնում: Բնականաբար, ընտրեցինք հունական համայնքը եւ ունենք նույն իրավունքները, ինչ որ այն: Բացի այդ, հայ համայնքի առանձին ներկայացուցիչ ենք ընտրում խորհրդարանի համար: Այդ ներկայացուցիչն իր ձայնի իրավունք ունի օտարի առումնացած կինը եւ հայի հետ ամուսնացած օտարուհին: 1982 թ.-ից ի վեր խորհրդարանում Հայ համայնքի ներկայացուցիչը Արամ Գալանճյանն է: Առաջիկա ընտրությունները տեղի կունենան 1996 թ.-ին: Հայ երիտասարդների համար զինծառայությունը պարտադիր չէ: Բայց 1974-ից ի վեր, երբ Թուրքիան արշավեց Կիպրոս եւ տարածքի 37 տոկոսը բռնագրավեց, հայ երիտասարդներն իրենց ծառայության չկանչվելը համարում են նախատաբերամունք եւ կամավոր ծառայության մեկնում»:

Կիպրոսի 3 գլխավոր քաղաքներում հայերն ունեն իրենց եկեղեցիներն ու նախակրթարանները: Վերջիններս կառուցված են կառավարության ծախսով եւ պատկանում են կառավարությանը: Թուրքական արշավանքի ընթացքում, երբ հայերը Նիկոսիայում կորցրեցին իրենց եկեղեցին, առաջնորդարանն ու նախակրթարանը, կառավարությունը տրամադրեց հող եւ միջոցներ: Իսկ տեղի Մելգոնյան կրթական հաստատությունը (հիմնվել է 1924 թ.) իր տեսակի մեջ միակն է Սփյուռքում: Անցյալ տարի դպրոցում սովորում էին 18 երկրների աշակերտներ, այդ թվում՝ 20 աշակերտ Հայաստանից: Հունարենի ուսուցիչները Մելգոնյան վարժարանում վճարվում են կառավարության կողմից: Կառավարությունը վճարում է նաեւ այն կիպրացի աշակերտների թոշակի մի մասը, որոնք ոչ հունական դպրոց են հաճախում:

Ջորջ Տեր-Բարթողը գտնում է, որ Կիպրոսում հայության ծուլման վտանգ չկա՝ շնորհիվ Մելգոնյան կրթական հաստատության, հայոց զանազան ակումբների: Ընդ որում, նա այս խնդրում եկեղեցուն մեծ դեր չի վերապահում. «Շատերն այնքան էլ մոտ չեն կանգնած եկեղեցուն՝ նկատի ունենալով Կիլիկիայի կաթողիկոսարանի կուսակցական կեցվածքը: Ի դեպ, անձամբ շատ կուզեի, որ արդեն զիջակցվեր երկու կաթողիկոսական աթոռ ունենալու ոչ անհրաժեշտությունը»:

Ինչ վերաբերում է Կիպրոսում հայկական կազմակերպություններին, դրանք հիմնականում 4-ն են՝ ՌԱԿ Վ: Թեմեյան ակումբը, ՀՅԴ-ի ուղղափառների «Ազատամարտ» կոմիտեությունը, ՀՅԴ-ից անջատված ԱՅՄԱ-ն, ՀԲԸՄ-ի Հայ երիտասարդաց ընկերակցությունը:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՀԱՄԵՐԳ

Ճաշակ կա նաեւ այստեղ...

ԱՐՄԱՆ ՄԻՐՏՉՅԱՆ

Հուլիսի 30-ին Հայաստանի կամերային բարոնի դահլիճում տեղի ունեցավ «Maximum» շաբաթաթերթի 30-րդ հոբելյանական համարի տպագրմանը նվիրված ջազային երաժշտության համերգ-երեկոն, որի հերոսն էր Էդվարդ Գրիգի անվան դաշնամուրային երաժշտության մրցույթի դափնեկիր, երիտասարդ դաշնակահար Տիգրան Ալավերդյանը: Տիգրանը՝ սակավին երիտասարդ լինելով, արդեն հասցրել է ջազային մշակման ենթարկել Բախի, Շոպենի եւ դասական այլ կոմպոզիտորների ստեղծագործությունները: Ակնհայտ է, որ Բախը Տիգրանի ձեռնում հնչում է առավել ժամանակակից ու ռիթմիկ՝ համեմված ռեի բոլոր հնարքներով:

Համերգի ընթացքում հնչեցին Էլինգտոնի, Շոպենի, Բախի, Պիտերսոնի, Չապլինի ֆիլմերի, Բրուբեկի եւ Գերշվինի հանրահայտ «Սամմերթայմի» մեղեդիները:

Այս ստեղծագործությունների կատարման բարձր որակի մասին էին խոսում լեփ-լեցուն դահլիճի անդադար ծափահարությունները «բրավոներն» ու ծաղիկների մեծ հորձանքը, որոնց պարտադրմամբ Տիգրանը ստիպված եղավ կատարել եւս մի քանի հեղինակային իմպրովիզացիաներ:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Լուվրն էլ է խոցելի

Նույնիսկ աշխարհի ամենամեծ ու ամենահայտնի թանգարանում պահպանությունն անթերի չէ: Վերջերս, օրը ցերեկով անհետացավ Ռոբեր Նանթեյլի «Ժան Դորիեի» դիմանկարը: Այն դահլիճում, որտեղ կտավն էր կախված, ազդանշանային համակարգը միացնում են գիշերը: Քանի որ թանգարանի յուրաքանչյուր նմուշին առանձին ազդանշան միացնելն, ինչ խոսք, անհնար է, դրանք պահպանվում են այսպես կոչված «մեխանիքական անվտանգության» համակարգով. շրջանակի վրա փակցվում է երկու ճարմանդ, որոնք ամրացվում են պատին: Սա, բնական է, շատ բույլ միջոց է գողերի հնարամտությունը չեզոքացնելու համար: Պատկերը դժվար չէր նկատել, քանի որ նկարը կախված էր մութ անկյունում: Բավական էր եղել գործի դնել սովորական պտուտակահանը:

Հետաքննությունը եւ թանգարանի ղեկավարությունը հակված են կարծելու, որ կողոպուտը գործել է ինչ-որ կոլեկցիոների պատվերով: Կտավը վաճառել անհնար է (արժեքը 100 հազ. դոլլար), որովհետեւ այն գրանցված է բոլոր կատալոգներում:

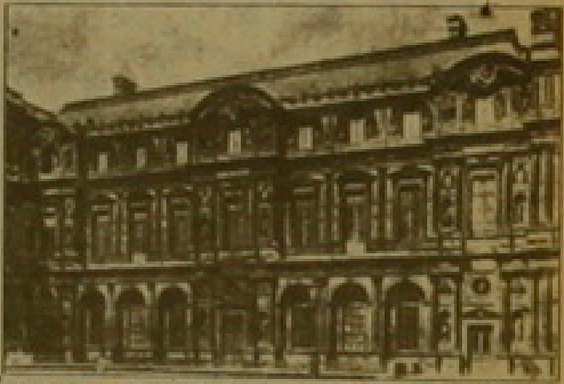

Լուվրում պատահած վերջին գողությունը գրանցվել էր 1990 թ., երբ մի ուսանող շրջանակից կտրել հանել էր Ռենուարի «Նստած կնոջ դիմանկարը»: Արդեն այն ժամանակ որոշվել էր բոլոր կտավները փակել ապակիով, սակայն նախագիծը չընդունվեց. թանգարանը հսկայական ակվարիումի տեսք կստանար: Արվեստի մեծարժեք գործերի կողոպուտը չի կասեցվում նույնիսկ կատարելագույն ու ամենախորամանկ պահպանողական համակարգերի առկայությամբ, մնում է ընդհանուր կոչով դիմել հասարակությանը՝ անձնագրելու հանցագործների խիղճն ու ազնվությունը:

ԱՍՏՂԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Ճակատագիրը մեկ է բոլորի համար

Փործությունները կարկուտի պես տեղում են հռչակավոր Տոնի Քըրթիսի ուսերին: (Հայ հանդիսատեսը նրան հանդիպել է «Վիկինգներ», «Ջազում միայն աղջիկներն են» ֆիլմերում):

68 տարին բոլորած դերասանը, հազիվ թոթված հարբեցողության ու թմրամոլության ախտից, կրեց ամենածանր հարվածը՝ ավագ որդու Նիկոլայի մահը, որին նա շատ էր կապված: Վախճանը վրա էր հասել արտի տագնապից հետո: Սոսկն ավելի թանձր էր, քանի որ երկու տարի առաջ Քըրթիսը վերջին ճանապարհին էր ուղեկցել եղբորը՝ Բոբբիին:

Ավելի քան 700 հոգի եկել էին Քալ Քող գերեզմանատուն հարգանքի ու ցավակցության տուրք մատուցելու սգավոր ընտանիքին, որ վշտի պահին համախմբվել էր ողջ կազմով: Քըրթիսն իր երեք անհաջող ամուսնություններից ունի 6 զավակ, որոնցից ամենահայտնին Ջեմի Լին է («Վանդա մականունով ձկնիկը» ֆիլմի հերոսուհին):

Ջեմի Լին ... է հորը

Դերասանի «վերջին հանգրվանը» նրա չորրորդ կինն է՝ երեսունմեկամյա Լիզա Դոյչը: Արդյոք 7-րդ զավակը, որը շուտով լույս աշխարհ կգա, կկարողանա՞ Քըրթիսին վերադարձնել հույսն ու կյանքի հավատը:

Ն. Դ.

ԵՐԵՎԱՆ

Կինոթատրոնները չեն ծառայում իրենց նպատակին

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ինչպես տեղեկացանք «Պարադիզ» ասոցիացիայի փոխտնօրեն Ա. Ներսիսյանից, նախկինում մայրաքաղաքում գործող 14 կինոթատրոններից այսօր գործում են «Մոսկվա», «Ռոսսիյա» կինոթատրոնները: «Երեւան», «Արագած», «Սեւան», «Նաիրի» եւ այլ կինոթատրոնները զբաղված են բացառապես տեսաֆիլմերի ցուցադրությամբ: Իսկ այնտեղ մի առաջնակարգ կինոդահլիճներ, ինչպիսիք են «Հայրենիքը», «Կոմիտասը», «Հայաստանը» եւ այլն, արդեն փակ են եւ չեն գործում:

Հայաստանի Ազգային օպերայի եւ բալետի ակադեմիական թատրոնը եւ Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը

սիրով ձեզ հրավիրում են

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՁԱՅՆԵՐ

համերգ-ցուցահանդեսին, որը տեղի կունենա օգոստոսի 3-ին, ժ. 16:00-ին, Ազգային օպերայի եւ բալետի ակադեմիական թատրոնի Չայկովսկու սրահում:

ԱԶԳ մարզական

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

Հայաստանի հիմնը առաջին անգամ հնչեց Թուրքիայում

Սկիզբը էջ 1

Հաստատեն իրեն գերազանց դրսեւորեց Արմեն Նազարյանը (Մասիսի էրշան, մարզիչներ՝ ՀՀ վաստակավոր մարզիչներ Ռոբերտ Ասրյան, Ռոբերտ Ներսիսյան), որն առավելության հասնելով իր բոլոր մրցակիցների նկատմամբ, եզրափակիչում մրցեց Թուրքիայի ներկայացուցչի հետ եւ ընդամենը 1 րոպեի ընթացքում մաքրեց՝ իր հաշիվները եւ հաղթելով 10-0 հաշվով՝ նվաճեց աշխարհամասի չեմպիոնի տիտղոսը: 52 կգ քաշային 20-ամյա տաղանդավոր ըմբիշն իր մարզական կարճ կենսագրության ընթացքում արդեն շոշափելի հաջողությունների է հասել: Անցյալ տարի Արմեն Նազարյանը նվաճեց աշխարհի երիտասարդների չեմպիոնի կոչումը, իսկ մեծահասակների մրցումներում դարձավ 2-րդ մրցանակակիր: Այս տարվա աշխարհի տաղանդաշատ ըմբիշը Հունաստանում տեղի ունեցած Եվրոպայի մեծահասակների առաջնությունում նույնպես կանգնեց պատվո պատվանդանի ամենավերին աստիճանին:

Չեմպիոնական շնորհավորանքներ է ընդունում նաեւ 48 կգ քաշային Տիգրան Մկրտչյանը (Ախուրյան, մարզիչ՝ ՀՀ վաստակավոր մարզիչ Գեւորգ Հովհաննիսյան, Գյումրի): Տիգրանի մարզական ուղին նույնպես շնորհալից է: Անցյալ տարի նա նվաճել է Եվրոպայի պատանիների չեմպիոնի կոչումը, այս տարի հաջողությունը կրկնելով ավելի ավագ տարիքային խմբում:

57 կգ քաշային կարգում ախոյանների մեկ այլ ըմբիշ Արմեն Մկրտչյանը, որի մարզիչը նույնպես Գեւորգ Հովհաննիսյանն է, գրավեց 2-րդ տեղը եւ արժանացավ արծաթե մեդալի:

Հունա-հռոմեական ըմբշամարտի՝ Հայաստանի հավաքականի մարզիչներն էին Ռոբերտ Ասրյանն ու Գեւորգ Հովհաննիսյանը: Շնորհավորում ենք մարզական մեր դափնեկիրներին եւ նրանց մարզիչներին փառահեղ հաջողության համար:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ընդունեց «Արարատի» ղեկավարներին

Վաղը Երեւանի «Արարատը» մեկնում է Բուլղարիա, որտեղ օգոստոսի 9-ին ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի նախնական խաղարկության նախնական փուլի առաջին հանդիպումն է անցկացնելու Բուլղարիայի ամենահայտնի թիմի՝ այդ երկրի բազմակի չեմպիոն ու գավաթակիր ԲԿՄԱ-ի հետ: Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հանդիպում ունեցավ «Արարատ» ակումբի եւ թիմի ղեկավարների հետ: Նա հետաքրքրվեց հանրապետության ամենահեղինակավոր թիմի գործերով, որն անկախություն ձեռք բերած Հայաստանը առաջինն է ներկայացնելու միջազգային ասպարեզում: Խոսվեց նաեւ Հայաստանում ֆուտբոլի զարգացման խնդիրների մասին:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Անանդը կարող է դառնալ կրկնակի հավակնորդ

Չինկասանում շարունակվող ՖԻԴԵ-ի վարկածով շախմատի աշխարհի առաջնության հավակնորդների քառորդ եզրափակիչ մրցամարտերում տեղի ունեցան հերթական քառորդ եզրափակիչ հանդիպումները: Վիշվանաթան Անանդը Գատա Կամսկիի հետ մրցամարտում առջեւում է 3,5-1,5 հաշվով: Նրանց միջեւ 5-րդ պարտիան ավարտվեց ոչ-ոքի: Բացառված չէ, որ Անանդը դառնա թե՛ միջազգային ֆեդերացիայի եւ թե՛ պրոֆեսիոնալ շախմատիստների ասոցիացիայի աշխարհի առաջնությունների հավակնորդ: Յան Թիմանը 2-1 հաշվով հաղթում է Վալերի Սալովին: Նրանց միջեւ 4-րդ հանդիպումը մնացել է անավարտ՝ Սալովի առավելությամբ: Հավակնորդների 3-րդ զույգը կազմում են Վլադիմիր Կրամնիկը եւ Բորիս Գելֆանդը: Այստեղ հաշիվը հավասար է՝ 2,5-2,5: 5-րդ պարտիան ավարտվել էր ոչ-ոքի:

Ռումինացիները գնչուներ չեն

Երբ Ռումինիայի հավաքականը ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում հաղթեց Արգենտինայի թիմին, Ֆրանսիայի գործակալության մի լրագրող Ռումինիայի հավաքականի խաղը համեմատեց գնչուների երաժշտական մեծ վարպետության հետ: Ինչպես հայտնի է, Ռումինիայում մեծ թվով գնչուներ են ապրում, որտեղ նրանց հարաբերությունները ռումինացիների հետ շատ վատ են: Ռումինիայի վարչապետ Նիկոլայե Վակարոյուն հայտարարեց. «Մենք չենք հանդուրժի, որ ռումինական ազգի հպարտությունը ոտնահարվի: Մեզ համար վիրավորանք է ռումինացիներին համեմատել գնչուների հետ»: Ֆրանսիական գործակալությունը իր լրագրողի համար ներողություն խնդրեց Ռումինիայի վարչապետից, հայտարարելով. «Գնչու բառն օգտագործելով, նրա վատ իմաստը չգիտեինք»:

Գ. Ա.

ՄԱՍՏԵՐԻ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ

Դիեգո Մարադոնա. «Կյանքում շատ խենթություններ եմ արել»

«Ֆուտբոլին հրաժեշտ տալով ոչ մի ցավ չեմ զգում», Բուենոս Այրեսի «Կլարին» ամենամեծ օրաթերթին տված հարցազրույցում հայտարարեց Մարադոնան:

Դաղաստ, երբ Մարադոնան մտնում էր օրանավին Արգենտինա կեսին 2 խաղալ: Լավ խաղալու համար ես երբեք դեղերի կարիք չեմ զգացել, բայց հիմա իմ նրազը կիսատ մնաց: Ես ուզում էի Արգենտինա վերադառնալ չեմպիոնի տիտղոսով եւ իմ երկրպագուներին նվիրել աշխարհի գավաթը: Ֆուտբոլն ինձ համար

Մարադոնան կնոջ եւ երկու դուստրերի հետ

մեկնելու իրեն շրջապատած մեջ առած լրագրողներին ասաց. «Այն օրերին հակադրիտոլային մի դեղ, որն էֆեդրին էր պարունակում եւ որն արգելված էր ՖԻՖԱ-ի կողմից: Այս դեղը ֆուտբոլիստները հաճախ են օգտագործում, այն էլ հազարավոր խաղացողներ, բայց Մարադոնայի համար ամեն ինչ արգելված է: Ես անկասկած սխալվել եմ, բայց ամեն ինչ կարող էր նորմալ լինել, եթե ավելի մեղմ պատիժ տային ինձ, առանց զրկելու վերջացավ, բայց կյանքը շարունակվում է: Ես շատ խենթություններ եմ արել: Այսուհետ խելոք կյանք պետք է ապրեմ եւ ուշադիր լինեմ, զբաղվեմ իմ ընտանիքով»:

Ըստ Մարադոնայի, իր ռեակցիոն խորքը հոգեբանորեն շատ վատ ծնում անդրադարձավ Արգենտինայի հավաքականի վրա. «Եթե ես խաղայի, Արգենտինայի հավաքականը կարող էր հաղթել ցանկացած թիմի, նույնիսկ Բրազիլիայի հավաքականին»:

ԹԵԹԵՎ ԱՏԼԵՏԻԿԱ

Բուբկան ռեկորդ է սահմանում միայն կոմերցիոն մրցաշարերում

Դոնեցկցի աշխարհահռչակ ձողացատկորդ Սերգեյ Բուբկան շարունակում է հավասարիմ մնալ իր սկզբունքին: Ընդամենը մի քանի օր առաջ մասնակցելով Սանկտ Պետերբուրգում տեղի ունեցող «Բարի կամքի» խաղերին, իր համար անչափ համեստ՝ 570 սմ արդյունքով գրավեց ընդամենը 3-րդ տեղը եւ անմիջապես մեկնելով Իտալիա, Սեստրիերի քաղաքում հանդես եկավ միջազգային

Բուբկան հաղթահարում է բարձրությունը

կոմերցիոն մրցաշարում, որը «Մեծ մրցանակի» փուլերից է, ու աչքենցույց արդյունքի համար՝ հերթական անգամ աշխարհի ռեկորդը բարելավելով 1 սմ-ով: Այժմ բարձրագույն ցուցանիշը հավասար է 614 սմ-ի: Կոմերցիոն մրցաշարերում հոնորարները բնականաբար շատ բարձր են, եւ Բուբկան ամեն անգամ նման մրցաշարերում է ձգտում ռեկորդներ սահմանել: Ամենեւին պատահական չէ, որ նա չէր ուզում մասնակցել նույնիսկ «Բարի կամքի» խաղերին: Իտալիայում մրցումների կազմակերպիչները Սերգեյ Բուբկային աշխարհի ռեկորդի համար նվիրեցին «Ֆերարի» մակնիշի սպորտային շքեղ մեքենա: Բուբկան հայտարարեց, որ դեռ տված արդյունքը իր հնարավորությունների սահմանը չէ, եւ որ ինքը կարող է հաղթահարել 6,20-6,30 սմ բարձրությունը: Անչափ բարձր արդյունք գրանցեց նաեւ հեռացատկում: Հնդկաստանի աշխարհի ռեկորդակիր ամերիկացի Մայք Պաուելը կրկնեց իր կողմից սահմանված համաշխարհային բարձրագույն ցուցանիշը (895 սմ):

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Պոռնոգրաֆիայի աստղն ուզում է բռնցքամարտիկ դառնալ

Չագիկ 20 տարեկան Տարաշիա Կաշը մի գեղեցկուհի է: Նա հասցրել է նկարահանվել շուրջ 150 պոռնոգրաֆիկական ֆիլմերում: Վերջերս Կաննում տեղի ունեցած կինոփառատոնում նա արժանացավ ոսկե մեդալի, որը տրվում է պոռնոգրաֆիայի լավագույն դերասանուհուն: Բայց իր այդ դերով Տարաշիա Կաշը չի ուզում սահմանափակվել. «Ուզում պատմության մեջ մնալ որպես պոռնոդերասանուհի: Ես ուզում եմ բացահայտվել նոր հորիզոններում», հայտարարում է Տարաշան: Տարաշիա Կաշը սկսել է մարզվել թայլանդական բռնցքամարտով եւ կրծքերը բաց կռվում է այդ ոճի բռնցքամարտի ներկայացուցիչների հետ:

Իմ բոլոր ընկերուհիները պարել են սովորում, իսկ ես երկու տարի է, ինչ մարզվում եմ թայլանդական բռնցքամարտով», հայտարարում է պոռնոաստղը, որն ուզում է դառնալ Ֆրանսիայի չեմպիոնուհի՝ իր մարզաձեւի մեջ: Տարաշիա Կաշը պատրաստվում է օրն զում տապալել իր առաջիկա մրցակիցներին: Մենամարտերը բաղկացած են երեք ռաունդից, յուրաքանչյուրը՝ 2 րոպե տեւողությամբ: Մենամարտի ժամանակ թույլատրվում է օգտագործել թե ոտքերը եւ թե ծնկները: Տարաշիա Կաշը երկրորդ տարին է, ինչ համալսարանում իրավաբանություն է ուսանում:

Նա ունի 3 մեծ [illegible], բայց ցանկանում է ունենալ [illegible]: Տարաշիա Կաշի շորտի [illegible] է 69 թիվը, որը պոռնոգրաֆիայում մեծ նշանակություն ունի:

Գ. Ա.

Ըստ [illegible] «[illegible]»

ՍՆԴՐՍԴԱՐՁ

Անդրես Էսկոբարի կյանքում դժբախտ դեպքեր շատ են եղել

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍԼԱՆՅԱՆ

Վաղանա, Ֆրանսիա. Կոլումբիայի հավաքականի պաշտպան Անդրես Էսկոբարի սպանությունը ցնցեց ողջ աշխարհը: Պատճառն անհեթեթ է եւ վաղուց հայտնի բոլորին: Աշխարհի առաջնության ԱՄՆ-Կոլումբիա հանդիպման 35-րդ րոպեին Էսկոբարը, փորձելով գնդակը դաշտից դուրս հանել, անզգուշորեն այն ուղղեց սեփական դարպասը: Դրանով ի դերեւ ելան Կոլումբիայի բազմամիլիոն մարզասերների հույսերը: Կոլումբիայի հավաքականը, որը համարվում էր աշխարհի չեմպիոնի կոչման հավակնորդներից մեկը, անսպասելիորեն արագ հրաժեշտ տվեց առաջնությանը: Ըստ ոստիկանության, ռեստորաններից մեկի ավտոկանգառում, երբ Էսկոբարը հեռանում էր իրեն ուղեկցող աղջկա հետ, մի քանի անծանոթներ սկսեցին ծեծ անել եւ խնդալ նրա վրա: Երկու «Ջիպ» մակնիշի ավտոմեքենաներով անծանոթները հեռանալու պահին կրակեցին Էսկոբարի վրա, որը հիվանդանոցի ճանապարհին արդեն մահացած էր: Էսկոբարի վրա 12 գնդակ էր արձակվել: Աղջիկը ողջ եւ առողջ մնաց: Դեպքից անմիջապես հետո Կոլումբիայի հավաքականի մյուս խաղացողների տներն անմիջապես հսկողության տակ առնվեցին: Ըստ լուրերի եւ կասկածների, Մեդելինի քաղաքի կոկաինի մաֆիան, որտեղ ծնվել է Էսկոբարը եւ որտեղ կատարվեց սպանությունը, աշխարհի առաջնությունից Կոլումբիայի հավաքականի դուրս մնալու պատճառով հսկայական վնասներ կրեց: Մեդելինի կոկաինի մաֆիան Կոլումբիայի ամենաուժեղ կազմակերպությունն է եւ չէր կարող վրեժխնդիր չլինել: Մեդելինի քաղաքապետ Լուիս Ալֆրեդո Ռամոսը խոստացավ գումար խոստացավ նրան, ով կօգներ բացահայտել մարդասպանին: Անդրես Էսկոբարը ընտանեկան կապ ոչ մի չուներ Մեդելինի մաֆիայի ղեկավար Պաբլո Էսկոբարի հետ, որն սպանվեց անցյալ դեկտեմբերին: Անդրես Էսկոբարը մասնակցել էր 1990 թ. աշխարհի իտալական առաջնությանը, 1991 թ. Չիլիում տեղի ունեցած Ամերիկայի առաջնությանը եւ 1992 թ. Բարսելոնի օլիմպիական խաղերին: Մինչ Կոլումբիան մեծամասամբ հռչակված Անդրես Էսկոբարին, երկրի ոստիկանությունը ծերբակալեց մարդասպանին: Ըստ նախնական տեղեկությունների, մարդասպանը մենակ էր գործել ոճիրը: Էսկոբարը, որը մի համեստ եւ սիրված ֆուտբոլիստ էր, ծնվել է 1967 թ. մարտի 13-ին: Նրա հայրը բանկի աշխատող է: Մայրը՝ Բեատրիսը, ունեցել է 5 երեխա, որոնցից 4-ը՝ տղաներ: Ամենամեծը՝ Խուան Դարիոն, լավ ֆուտբոլիստ էր: Բայց նա «Միլոնարիոս» թիմում պրոֆեսիոնալ խաղացողի անհաջող փորձերից հետո հրաժեշտ տվեց ֆուտբոլին: Մյուս եղբայրը՝ Խուան Ֆերնանդոն, նույնպես ֆուտբոլ էր խաղում: Ֆուտբոլը թողնելով նա անցավ վոլեյբոլի: Երրորդ եղբայրը՝ Սանտյագոն, պրոֆեսիոնալ հաջող ֆուտբոլիստ դարձավ: Էսկոբարների տանը խոսակցությունը միայն ու միայն ֆուտբոլի մասին էր: Ներշնչվելով դրանով, ամենափոքրիկ զավակը՝ Անդրեսը, հետեւեց Սանտյագոյի ճանապարհին: 1986 թ. նա իր առաջին միջազգային ելույթն ունեցավ Ուրուգվայի հավաքականի դեմ: Ֆուտբոլային հաջողություններին զուգահեռ Էսկոբարների ընտանիքին հետապնդում էին ցավալի դեպքեր եւ անհաջողություններ: Խուան Ֆերնանդոն մեկնել էր Միացյալ Նահանգներ անգլերեն լեզու սովորելու: Շատ ամիս անց նրան սպանեցին եւ մինչեւ հիմա մարդասպանները բացահայտված չեն: Մի քանի ամիս հետո, Բեատրիսը տառապելով որհու կորստով, մահացավ ցանցային հիվանդությունից: Կոլումբիայի հավաքականի ղեկավարները մտադիր էին Վալղետրամայից հետո թիմի ավագի թեւկապը հանձնել Անդրես Էսկոբարին: Բայց նա հավաքականին հրաժեշտ տվեց Վալղետրամայից ավելի շուտ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱՇԽԱՐՀ

Ուզբեկստան. Բարեփոխումների «իրավաքանական» փուլը

ՏԱՇՔԵՆԴ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բարեփոխումներին օգնելու TACIS ծրագրի շրջանակներում այստեղ եվրոպական ընկերակցությունների հանձնաժողովի գրասենյակում հայտարարվեց դրա երրորդ փուլն սկսելու մասին:

Առաջին փուլը ներառում էր Ուզբեկստանի բանկային ու ֆինանսական համակարգին հասկացված օգնությունը, որի արդյունքը դարձան դրամահատարանի գործարկումը և ազգային արժույթին անցնելը:

Երկրորդ փուլը նշանավորվեց էներգակենտրոնի ստեղծմամբ:

Երրորդ փուլի առանձնահատկությունը իրավադատության բնագավառի վերափոխումներն են: Եվրամիության փորձագետ դոկտոր Ռոլֆ Կնիդերի խոսքերով, շատ տպավորիչ է Ուզբեկստանի տնտեսական առաջընթացը բարեփոխումների ուղիով: Դա դժվար է, բայց սոցիալական առումով անհրաժեշտ: Այսօր գլխավոր խնդիրը բարեփոխված դատական օրենսդրության և փաստաբանական ծառայության մասին օրենքի կիրառումն է, գտնում է նա:

Էստոնիա. Գների նոր բարձրացում

ՏԱԼԼԻՆՆ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Էստոնիայի հիմնական էներգետիկ հումքի՝ այրվող թերթաքարի գներն այսօրվանից 1 տոննայի դիմաց կազմում են 67 էստոնական կրոն: Դա նշանակում է հանրապետությունում աղյուսի արժեքի հետագա աճ:

Թերթաքարի գների վերանայումը հանքափորների հետ իշխանությունների երկարատև բանակցությունների հետևանքն է: Հանքափորները պահանջում են աշխատավարձի բարձրացում և սոցիալական պաշտպանության արդյունավետ մեխանիզմների մշակում: Թերթաքարի թանկացման պատճառով օգոստոսին կարող են բարձրանալ մի շարք ապրանքների և սպասարկումների գներ:

Լեհաստան. Ընդվզման 50-ամյակը

ՎԱՐՇԱՎԱ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, BBC: Երեկ և այսօր պաշտոնական թե ժողովրդային հանդիսություններով Լեհաստանում նշվում է 1944 թ. Վարշավայում գերմանական բռնագրավման դեմ կատարված ընդվզման 50-ամյակը: Առաջին անգամ այդ հանդիսություններին մասնակցում է նաև Գերմանիայի Դաշնակցային Հանրապետության նախագահը, ինչը մեծ դժգոհություն է առաջացրել հատկապես այդ ընդվզման մասնակիցների մոտ: Հանդիսություններին մասնակցում է Բորիս Ելցինի ներկայացուցիչը: Հիշեցնենք, որ հիտլերականները առանձին դաժանությամբ էին ճնշել այդ ապստամբությունը սպանելով շուրջ 200 հազար լեհ և գետին հավասարեցրել Վարշավայի բազմաթիվ թաղամասեր:

Հարավաֆրիկա. Մանդելայի կառավարությունը երկար չի դիմանա

ՊՐԵՏՈՐԻԱ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հարավաֆրիկյան հանրապետության ազգային միասնության կառավարությունը նախագահ Նելսոն Մանդելայի գլխավորությամբ հազիվ թե իշխանության գլուխ մնա լրիվ ժամկետի ընթացքում, որը երկրի ժամանակավոր սահմանադրության համաձայն կազմում է հինգ տարի: Այս կարծիքը հայտնեց ՀԱՀ ներքգործնախարար, զուլուների «Ինկաթա Ֆրիդոմ Պարտի» կուսակցության ղեկավար Մանգոսուտու Բութելեզին:

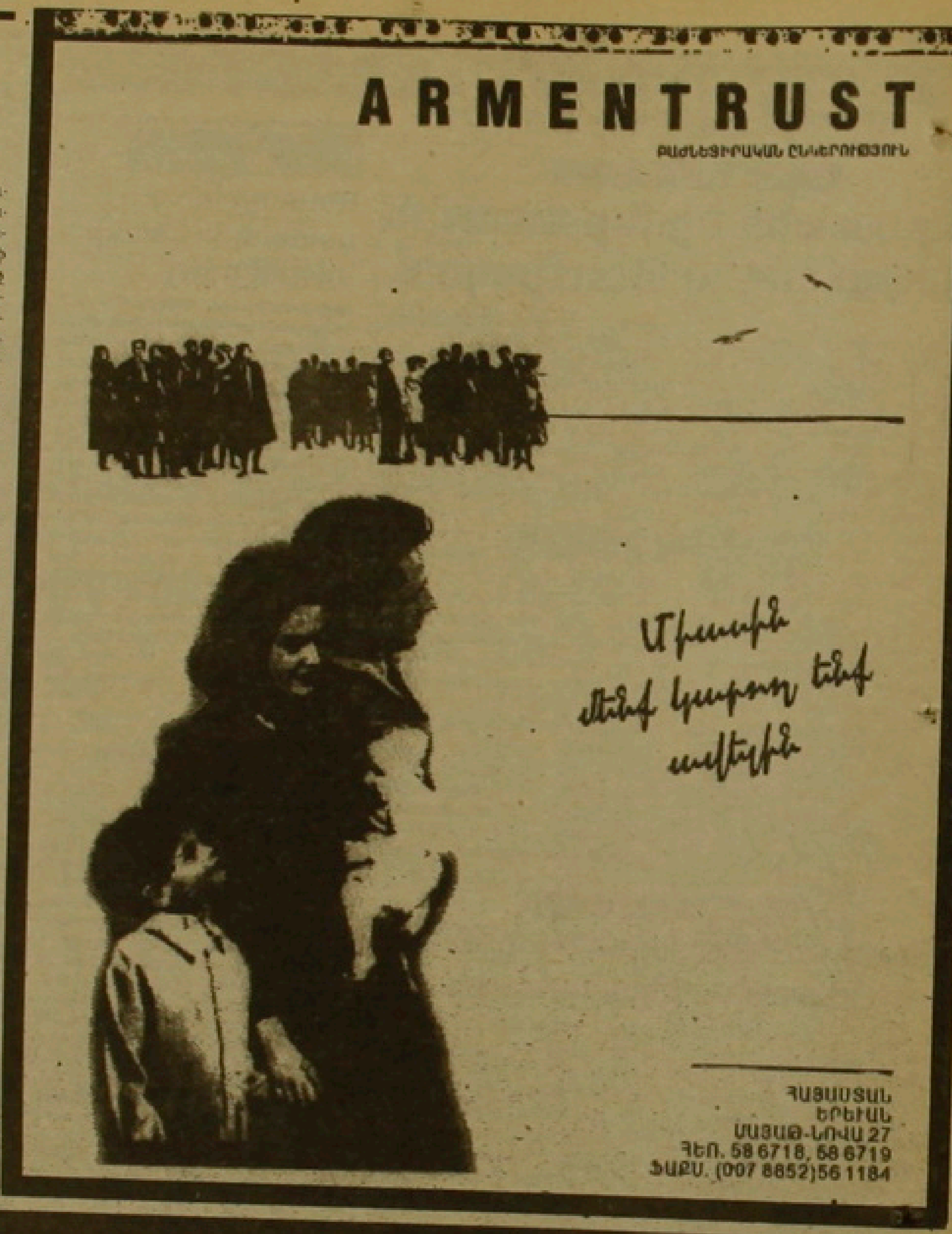

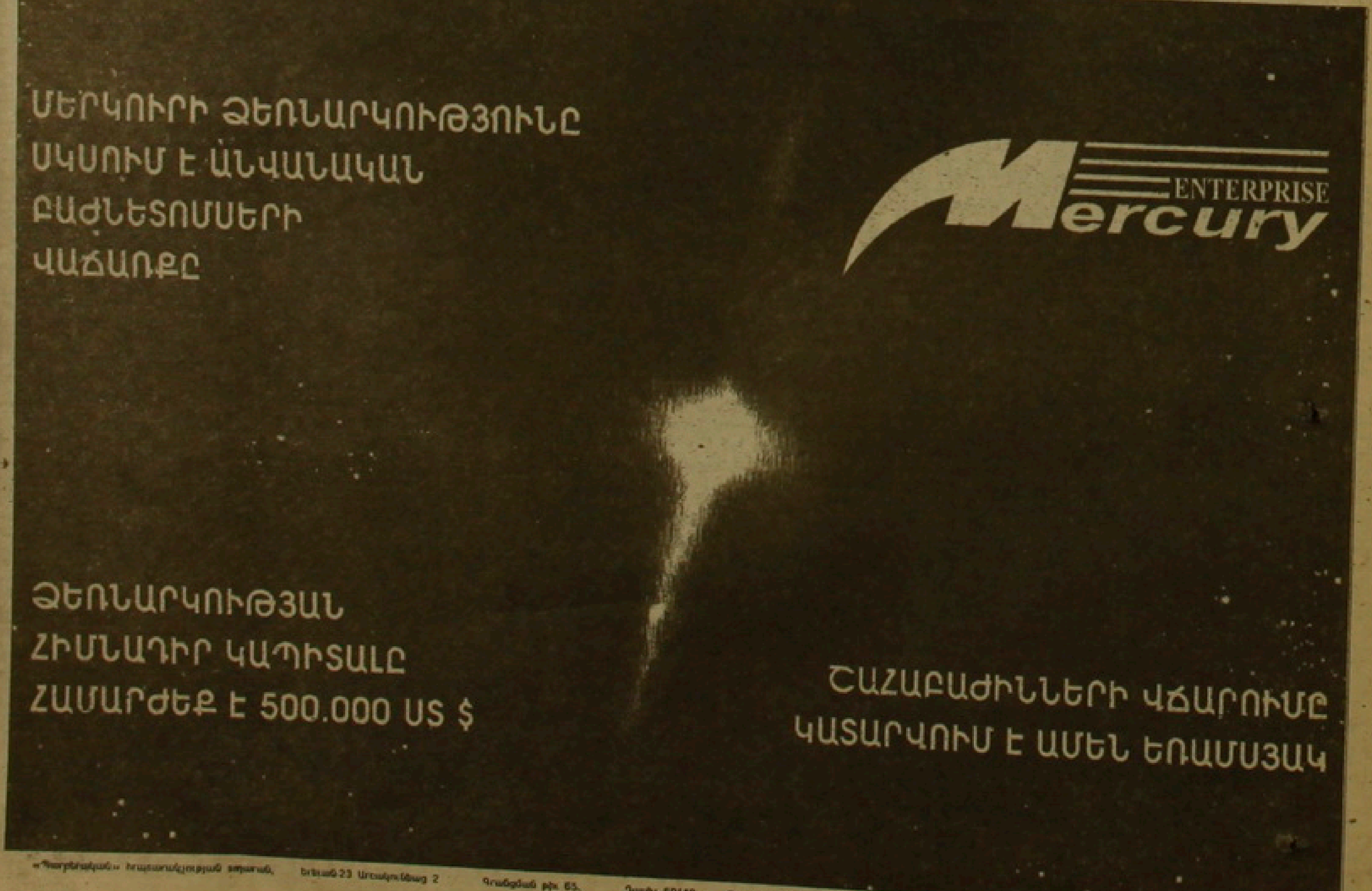

«Գործնական» հրատարակչության տպարան, Երևան-23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1812. Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության՝ 1. 08. 1994 Գինը՝ 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@